

ตารางที่ 3.1 โครงสร้างการบริหารงานของกลุ่มฯ

ชื่อ - สกุล	อายุ	เพศ	สถานภาพ	ระดับการศึกษา	ตำแหน่ง	หน้าที่	อาชีพเดิม	อาชีพปัจจุบัน	ปัจจุบันเป็นสมาชิกกลุ่ม	บทบาทภายในชุมชน
1.นางไคร วงศ์มาตร	56	หญิง	สมรส	ป.4	ประธาน	จัดซื้อวัตถุดิบ กระจายงานให้กับสมาชิก และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ	ทำการเกษตร	ทำการเกษตร	-ออมทรัพย์หมู่บ้าน -กลุ่มผู้ใช้น้ำ -กลุ่มแม่บ้าน	-
2.นางนา ชนินนอก	43	หญิง	สมรส	ป.6	รองประธาน	เก็บรวบรวมเงินจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และเงินจากการกู้ยืมของสมาชิก	ทำการเกษตร	ทำการเกษตร	-ออมทรัพย์หมู่บ้าน -กลุ่มผู้ใช้น้ำ -กลุ่มแม่บ้าน	-
3.นางสอน ประทุมชัย	45	หญิง	สมรส	ป.4	เหรัญญิก	จ่ายเงิน ทำบัญชีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ทำบัญชีค่าใช้จ่าย และบัญชีเงินกู้ยืมของกลุ่มฯ	ทำการเกษตร	ทำการเกษตร	-ออมทรัพย์หมู่บ้าน -กลุ่มผู้ใช้น้ำ -กลุ่มแม่บ้าน	-
4.นางสมพงษ์ เสานอก	48	หญิง	สมรส	ป.4	เลขานุการ	จัดบันทึกการประชุม และช่วยเหรัญญิกทำบัญชี	ทำการเกษตร	ทำการเกษตร	-ออมทรัพย์หมู่บ้าน -กลุ่มผู้ใช้น้ำ -กลุ่มแม่บ้าน	-

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 3.2 แหล่งให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่มฯ

หน่วยงาน	ปีที่ให้ความช่วยเหลือ	ความช่วยเหลือที่ให้แก่กลุ่มฯ
1.สำนักงานพัฒนาชุมชน	พ.ศ.2532 พ.ศ.2533 พ.ศ.2534 พ.ศ.2541	- จัดอบรมเทคนิคการทอผ้า ให้แก่กลุ่มฯ - สนับสนุนวัสดุดิบแก่กลุ่มฯ มูลค่า 4,000 บาท - สนับสนุนวัสดุดิบแก่กลุ่มฯ มูลค่า 4,000 บาท - สนับสนุนวัสดุดิบแก่กลุ่มฯ มูลค่า 4,000 บาท - สนับสนุน เครื่องจักร อุปกรณ์การผลิต และวัสดุดิบ แก่กลุ่มฯ ได้แก่ กี่ 10 หลัง ¹ ฟืม 10 อัน ¹ กระสวย 20 ¹ อัน หลอดพลาสติก 67 หลอด หลอดกระดาษ 48 หลอด และด้าย 15 กิโลกรัม

หมายเหตุ : ¹/ มอบให้ กศน.ไปบางส่วน
ที่มา : จากการสำรวจ

บทที่ 4

การผลิตและเทคนิคโยยการผลิต

4.1 ผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าบ้านวังขอนแดง สามารถจำแนกตามลักษณะการใช้งานได้ 2 ประเภท คือ ผ้าขาวม้า และผ้าถุง รววม 7 ชนิด (ผ้าขาวม้า 3 ชนิด และผ้าถุง 4 ชนิด)
ชนิดของผ้าขาวม้า และผ้าถุง แบ่งได้จาก ขนาดของฟืม และชนิดของด้ายที่ใช้ในการผลิต รายละเอียดของผลิตภัณฑ์แสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าบ้านวังขอนแดง

ผลิตภัณฑ์	ขนาด	วัตถุดิบ		ขนาดฟืม (หลบ)
		ด้ายเส้นยืน	ด้ายเส้นพุ่ง	
ผ้าขาวม้าชนิดที่ 1	38 นิ้ว * 2 เมตร	ด้ายน้ำหนึ่ง	ด้ายน้ำหนึ่ง	20
ผ้าขาวม้าชนิดที่ 2	38 นิ้ว * 2 เมตร	ด้ายน้ำสอง	ด้ายน้ำสอง	16
ผ้าขาวม้าชนิดที่ 3	38 นิ้ว * 2 เมตร	ด้ายน้ำสอง	ด้ายน้ำสอง	17
ผ้าถุงชนิดที่ 1	38 นิ้ว * 1.8 เมตร	ด้ายน้ำหนึ่ง	ด้ายน้ำหนึ่ง	20
ผ้าถุงชนิดที่ 2	38 นิ้ว * 1.8 เมตร	ด้ายน้ำหนึ่ง	ด้ายน้ำหนึ่ง	30
ผ้าถุงชนิดที่ 3	38 นิ้ว * 1.8 เมตร	ด้ายน้ำหนึ่ง	ด้ายน้ำหนึ่ง + หมี่	20
ผ้าถุงชนิดที่ 4	38 นิ้ว * 1.8 เมตร	ด้ายน้ำหนึ่ง	ด้ายน้ำหนึ่ง + หมี่	30

ที่มา : จากการสำรวจ

นอกจากผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ทั้ง 7 ชนิดข้างต้น สมาชิกกลุ่มฯ ยังได้ทำการผลิตหรือรับจ้างผลิต ผ้าไหม ผ้าพันเมืองลายน้ำไหล และผ้าซิดลายตัวหนังสือ โดยเป็นการผลิตของสมาชิกแต่ละรายเอง

4.2 การบริหารการผลิต และการวางแผนการผลิต

4.2.1 การบริหารการผลิต

การผลิตของกลุ่มฯ เป็นการผลิตผลิตภัณฑ์เก็บไว้รอขายให้กับลูกค้า โดยจะทำการผลิตในช่วงต้นปีหลังฤดูเก็บเกี่ยว (ม.ค.-เม.ย.) การบริหารการผลิตของกลุ่มฯ จะรับผิดชอบโดยคณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ ตั้งขึ้น ทำหน้าที่ร่วมกัน

4.2.2 การวางแผนการผลิต

ในรอบ 1 ปี กลุ่มฯ จะทำการผลิตเพียงช่วงเดียวเท่านั้น ซึ่งสมาชิกจะมีเวลาว่างหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ประมาณ 4 เดือน คณะกรรมการจะเป็นผู้กำหนดปริมาณการผลิต ชนิดของผลิตภัณฑ์ที่จะทำการผลิต และจัดหาวัตถุดิบมาเตรียมไว้เพื่อแจกจ่ายให้สมาชิกกลุ่มฯที่มีความประสงค์จะขอผ้าซึ่งจะถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อรับผิดชอบการผลิตภายในกลุ่มย่อยของตนไปทำการผลิต จากนั้นจะนำไปรวบรวมไว้ที่กลุ่มฯ เพื่อรอการจำหน่าย

กลุ่มฯ ได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์แทบทุกปี ยกเว้นบางปีที่มีการทำการเกษตรมากกว่าปกติกลุ่มฯ จะระงับการผลิตผ้าทอในปีนั้นเพื่อให้สมาชิกสามารถทำการเกษตรได้อย่างเต็มที่ แต่ยังคงจัดให้มีกิจกรรมเยี่ยมเยียนอยู่ ในอนาคตหากมีลูกค้าเพิ่มมากขึ้น กลุ่มฯ จะทำการผลิตเพิ่มมากขึ้นอีก ทั้งนี้เพราะปัจจุบันกลุ่มฯ ไม่ได้ทำการผลิตเต็มกำลังการผลิตอยู่แล้ว ปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ แสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณการผลิต (ผืน/ปี)		
	2543	2544	2545
ผ้าขาวว้าชนิดที่ 1	14	-	20
ผ้าขาวว้าชนิดที่ 2	36	-	37
ผ้าขาวว้าชนิดที่ 3	6	-	-
ผ้าถุงชนิดที่ 1	-	-	18
ผ้าถุงชนิดที่ 2	-	-	10
ผ้าถุงชนิดที่ 3	-	-	-
ผ้าถุงชนิดที่ 4	-	-	-
รวม	56	-	85

หมายเหตุ : ปี พ.ศ. 2544 ไม่มีการผลิต เนื่องจากสมาชิกมีการทำการเกษตรเพิ่มขึ้นมากกว่าทุกปี

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

4.3 การจัดหาปัจจัยการผลิต

4.3.1 วัตถุดิบ

วัตถุดิบที่กลุ่มฯ ใช้เป็นด้ายย้อมสีที่เรียกกันว่า “ฝ้ายโพทะเล ” แบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ “ด้ายนำหนึ่ง” และ “ด้ายนางสอง” ด้ายทั้งสองชนิด มีความแตกต่างกันตรงขนาดเส้นด้ายและสีต้น กล่าวคือ ด้ายนำหนึ่งจะมีเส้นเล็กบางและมีสีไม่สดสด ตรงกันข้ามกับด้ายนางสองที่มีขนาดเส้นหนาและมีสีสดสด ซึ่งชนิดฝ้ายดังกล่าวนี้จะสัมพันธ์กับขนาดฟืมที่ใช้ด้วย ทั้งนี้เพราะด้ายนางสองมีเส้นที่หนาไม่สามารรถสอดผ่านรูฟันหวีของฟืมขนาด 20 หลบและฟืม 33 หลบได้ แต่เหมาะที่จะใช้กับฟืมขนาด 16 หลบและ 17 หลบมากกว่า ส่วนด้ายนำหนึ่งจะ

เหมาะสมกับพื้นที่ขนาด 20 หลบ และ 33 หลบ เพราะเส้นที่เลียบทางของด้ายหมักนำไปใช้กับพื้น 16 หลบ หรือ 17 หลบ จะทำให้ได้ผ้าที่ห่างไม่มีความคงทนและไม่สวยงาม

กลุ่มฯ จะซื้อด้ายปีละ 1 ครั้ง หลังจากที่เกิดกระบวนการกำหนดชนิดและปริมาณผลิตไว้แล้วที่จะทำการผลิตแล้วจึงจะเดินทางไปที่เลือกซื้อด้ายจากร้านเต้าหวด อ.เขียงคำ จ.พะเยา

รายละเอียดช่วงเวลาและการจัดซื้อวัตถุดิบ แสดงในตารางที่ 4.3 และตารางที่ 4.4 ตามลำดับ

4.3.2 เครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิต

เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่กลุ่มใช้ในการผลิต มีดังนี้

- ก. เฝีย เป็นเครื่องมือกรอหรือปั่นด้ายที่ชาวบ้านทำขึ้นใช้เอง ทำจากไม้ไผ่
- ข. กง ใช้ร่วมกับฝียในการกรอด้วย ชาวบ้านทำขึ้นใช้เองเช่นเดียวกัน ทำจากไม้ไผ่
- ค. หลอดพลาสติก ขนาด \varnothing 1 นิ้ว ทำมาจากท่อ PVC ตัดแบ่ง เป็นท่อนๆ ยาวประมาณท่อน

ละ 20 เซนติเมตร

- ง. เฝียขอ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเรียงด้ายเส้นยืน ทำจากไม้เนื้อแข็ง
- จ. รววใส่หลอดพลาสติก ใช้ร่วมกับฝียขอในการขึ้นเครื่อง ทำจากไม้เนื้อแข็ง
- ฉ. กี่ทอผ้า
- ช. ฟืม และขอบฟืม
- ซ. เขือกในลอน ใช้มัดไม้ยัดติดกับเขาสัน โดยสอดผ่านลูกล่อที่ทำหน้าที่เหมือนรอก
- ณ. ไม้ย่ำ
- ญ. สายวัด
- ฎ. กรรไกร

รายละเอียดของเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิต แสดงดังตารางที่ 4.5

4.3.3 การตรวจสอบคุณภาพและการเก็บรักษาปัจจัยการผลิต

คณะกรรมการที่รับผิดชอบการผลิตซื้อด้ายจะเป็นผู้คัดเลือกด้ายจากทางร้าน และเก็บรักษาด้วยโดยการบรรจุลงในถุงพลาสติกที่ทางร้านใส่มาให้ จะเก็บให้พ้นจากแสงแดดและความชื้น เมื่อต้องการใช้จึงจะนำออกมา ส่วนเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตก็เช่นเดียวกันต้องเก็บให้พ้นจากแสงแดดและความชื้น เพื่อป้องกันการผุพังของไม้ การเกิดสนิมของเหล็ก

4.4 แร่งงานและการจ้างงาน

4.4.1 การใช้แรงงานในการผลิต

การดำเนินการผลิตของกลุ่มฯ คณะกรรมการจะแบ่งงานให้สมาชิกที่แบ่งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 3 - 6 คน รับผิดชอบการผลิตที่บ้านของสมาชิกในกลุ่มย่อยคนใดคนหนึ่ง ซึ่งกลุ่มฯ จะให้วัตถุดิบไป โดยในกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่ม สมาชิกจะร่วมกันปั่นด้าย ขึ้นเครื่อง สืบเครื่อง แล้วจึงผลิตเป็ลียนกันใช้เวลากว่าของแต่ละคนมาทำการทอผ้า ซึ่งแต่ละกลุ่มย่อยจะมีกท่อผ้าของกลุ่มฯ ประจำอยู่มากกว่า ในปัจจุบันกลุ่มฯ ได้แบ่งกลุ่มย่อยไว้ทั้งสิ้น 10 กลุ่ม

กิจกรรมการผลิตของกลุ่มฯ แต่ละกิจกรรมจะใช้จำนวนแรงงานและเวลาในการทำงานแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของงาน รวมถึงความชำนาญของผู้ผลิตเองด้วย (ภาคผนวก ข.)

4.4.2 การจ้างงาน

สมาชิกกลุ่มฯ เฉพาะที่ทำการทอผ้า จะได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินส่วนที่เหลือจากรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ โดยหักค่าวัตถุดิบ ค่าตอบแทนคนกระทำการและค่าใช้จ่ายแล้ว โดยในปีที่ผ่านมา จนถึงปี พ.ศ.2543 สมาชิกจะได้รับค่าตอบแทนทุกคนทุกคน แต่ในปี พ.ศ.2545 กลุ่มฯ จะเริ่มใช้กฎเกณฑ์ในการจัดสรรค่าตอบแทนใหม่ คือ สมาชิกจะได้รับค่าตอบแทนตามปริมาณงานที่ทำ โดยจะวัดจากปริมาณผ้าที่ทอได้ของสมาชิกแต่ละคน

4.5 ต้นทุนและผลตอบแทน

การคำนวณต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าและผ้าถุงของกลุ่มฯ ทำการคำนวณต่อหนึ่งหน่วยการผลิต (ภาคผนวก ค.) โดยจะแบ่งการคำนวณได้เป็น 2 ส่วน คือ ต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์กลุ่มฯ ผลิตในปี พ.ศ. 2543 ต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์กลุ่มฯ ผลิตในปี พ.ศ. 2545 ซึ่งจะแสดงต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์กลุ่มฯ ได้ทำการผลิตในปี พ.ศ. 2543 และ 2545 เท่านั้น ส่วนผลิตภัณฑ์ที่เหลือ (ผ้าถุงชนิดที่ 3 และผ้าถุงชนิดที่ 4) ไม่สามารถนำมาคำนวณหาต้นทุนและผลตอบแทนได้เนื่องจากข้อมูลไม่เพียงพอ ต้นทุนและผลตอบแทนของทั้ง 2 ส่วน แสดงดังตารางที่ 4.6 - 4.7 ตามลำดับ

4.5.1 ต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์กลุ่มฯ ผลิตในปี พ.ศ.2543

ผ้าขาวม้าชนิดที่ 1 ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ เป็นต้นทุนผันแปรทางด้านค่าวัตถุดิบ โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 41.48 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด และต้นทุนการผลิตที่มีสัดส่วนการลดลงมา คือ ต้นทุนคงที่และต้นทุนค่าแรงงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.11 และ 28.41 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ตามลำดับ	
ต้นทุนผันแปร	116.27 (บาท/ผืน)
ต้นทุนเงินสด	116.27 (บาท/ผืน)
ต้นทุนทั้งหมด	166.35 (บาท/ผืน)
ผ้าขาวม้าชนิดที่ 1 ราคาผืนละ	100 บาท
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร	- 16.27 (บาท/ผืน)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด	- 16.27 (บาท/ผืน)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด	- 66.35 (บาท/ผืน)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร	- 16.27
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด	- 16.27
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด	- 65.35

ผ้าขาวม้าชนิดที่ 2 ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ เป็นต้นทุนผันแปรทางด้านวัตถุดิบ โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42.81 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด และต้นทุนการผลิตที่มีสัดส่วนการลดลงมา คือ ต้นทุนค่าแรงงาน และต้นทุนคงที่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.32 และ 27.87 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ตามลำดับ

ต้นทุนผันแปร	93.02 (บาท/ผืน)
ต้นทุนเงินสด	93.02 (บาท/ผืน)
ต้นทุนทั้งหมด	128.96 (บาท/ผืน)
ผ้าขาวม้าชนิดที่ 2 ราคาผืนละ	80 บาท
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร	- 13.02 (บาท/ผืน)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด	- 13.02 (บาท/ผืน)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด	- 48.96 (บาท/ผืน)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร	- 16.27
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด	- 16.27
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด	- 61.19

ผ้าขาวม้าชนิดที่ 3 ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ เป็นต้นทุนผันแปรทางด้านวัตถุดิบ โดยคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 45.52 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด และต้นทุนการผลิตที่มีสัดส่วนมากรองลงมา คือ ต้นทุนค่าแรงงาน และต้นทุนคงที่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27.72 และ 26.75 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ตามลำดับ

ต้นทุนผันแปร	99.92 (บาท/ผืน)
ต้นทุนเงินสด	99.92 (บาท/ผืน)
ต้นทุนทั้งหมด	136.41 (บาท/ผืน)
ผ้าขาวม้าชนิดที่ 3 ราคาผืนละ	80 บาท
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร	- 19.92 (บาท/ผืน)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด	- 19.92 (บาท/ผืน)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด	- 56.41 (บาท/ผืน)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร	- 24.89
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด	- 24.89
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด	- 70.51

4.5.2 **ต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์กลุ่มฯ ผลิตภัณฑ์ในปี พ.ศ.2545**

ผ้าขาวม้าชนิดที่ 1 ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ เป็นต้นทุนผันแปรค่าวัตถุดิบ โดยคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 48.53 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด และต้นทุนการผลิตที่มีสัดส่วนมากรองลงมา คือ ต้นทุนค่าแรงงาน และต้นทุนคงที่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.25 และ 18.22 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ตามลำดับ

ต้นทุนผันแปร	116.27 (บาท/ผืน)
ต้นทุนเงินสด	116.27 (บาท/ผืน)
ต้นทุนทั้งหมด	142.18 (บาท/ผืน)
ผ้าขาวม้าชนิดที่ 1 ราคาผืนละ	100 บาท
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร	- 16.27 (บาท/ผืน)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด	- 16.27 (บาท/ผืน)

ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด	- 42.18 (บาท/ผืน)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร	- 16.27
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด	- 16.27
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด	- 42.18

ผ้าขาวม้าชนิดที่ 2 ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เป็นต้นทุนผันแปรทางด้านค่าวัตถุดิบ โดยคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 48.04 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด และต้นทุนการผลิตที่มีสัดส่วนมากรองลงมา คือ ต้นทุนค่าแรงงาน และต้นทุนค้ที่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.91 และ 19.05 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ตามลำดับ

ต้นทุนผันแปร	93.02 (บาท/ผืน)
ต้นทุนเงินสด	93.02 (บาท/ผืน)
ต้นทุนทั้งหมด	114.91 (บาท/ผืน)
ผ้าขาวม้าชนิดที่ 2 ราคาผืนละ	80 บาท
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร	- 13.02 (บาท/ผืน)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด	- 13.02 (บาท/ผืน)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด	- 34.91 (บาท/ผืน)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร	- 16.27
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด	- 16.27
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด	- 43.63

ผ้าถุงชนิดที่ 1 ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เป็นต้นทุนผันแปรทางด้านค่าวัตถุดิบ โดยคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 53.09 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด และต้นทุนการผลิตที่มีสัดส่วนมากรองลงมา คือ ต้นทุนค่าแรงงาน และต้นทุนค้ที่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.31 และ 16.61 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ตามลำดับ

ต้นทุนผันแปร	130.07 (บาท/ผืน)
ต้นทุนเงินสด	130.07 (บาท/ผืน)
ต้นทุนทั้งหมด	155.98 (บาท/ผืน)
ผ้าถุงชนิดที่ 1 ราคาผืนละ	100 บาท
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร	- 50.07 (บาท/ผืน)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด	- 50.07 (บาท/ผืน)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด	- 75.98 (บาท/ผืน)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร	- 62.59
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด	- 62.59
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด	- 94.97

ผ้าถุงชนิดที่ 2 ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เป็นต้นทุนผันแปรทางด้านค่าวัตถุดิบ โดยคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 50.76 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด และต้นทุนการผลิตที่มีสัดส่วนมากรองลงมา คือ ต้นทุนค่าแรงงาน และต้นทุนค้ที่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.08 และ 23.15 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ตามลำดับ

ต้นทุนผ้าแม่ปร	139.27 (บาท/ผืน)
ต้นทุนเงินสด	139.27 (บาท/ผืน)
ต้นทุนทั้งหมด	181.23 (บาท/ผืน)
ผู้ถูกชนิดที่ 2 ราคาผืนละ	100 บาท
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผ้าแม่ปร	-39.27 (บาท/ผืน)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด	-39.27 (บาท/ผืน)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด	-81.23 (บาท/ผืน)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผ้าแม่ปร	-39.27
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด	-39.27
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด	-81.23

4.6 กรรมวิธีการผลิต

การผลิตผ้าขาวม้า และผ้าถุง มีขั้นตอนการผลิตเหมือนกัน จะแตกต่างกันในส่วนของการทอเพิ่มเติม และวิธีการที่ใช้ในการผลิตเท่านั้น กรรมวิธีการผลิตของกลุ่มฯ มีขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมวัตถุดิบ เป็นขั้นตอนการเลือกผ้าที่จะต้องใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด โดยจะเลือกชนิด และสีด้ายเฉพาะของแต่ละผลิตภัณฑ์ (ผลิตภัณฑ์ 1 ขึ้น มีหลายสี) พร้อมทั้งเตรียมปริมาณวัตถุดิบที่จะต้องให้พอดี

2. การปั่นด้าย (กรอด้วย) ขั้นตอนการปั่นด้วยจะใช้เครื่องมือที่เรียกว่า “ เมีย ” และ “ กง ” ซึ่งประติษฐ์ขึ้นเพื่อใช้ในการปั่นด้ายโดยเฉพาะ โดยจะทำการปั่นด้ายให้หลอดพลาสติกไว้ก่อน ทั้งด้ายเส้นและเส้นพุ่ง หลังจากนั้นด้ายเส้นจะนำไปขึ้นเครื่อง ส่วนด้ายเส้นพุ่งจะถูกนำไปเป็นหลอดกระดาษอีกทอดหนึ่ง (ดูรูปในภาคผนวก ก.)

3. การขึ้นเครื่อง ด้ายเส้นขึ้นปั่นให้หลอดแล้ว จะนำมาเย็บไว้กับรางเย็บหลอด ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการขึ้นเครื่อง จากนั้นจะทำการขึ้นเครื่องด้วยเครื่องมือที่เรียกว่า “ เมียขอ ” ความยาวของเครื่องโดยประมาณทั้งเครื่องผ้าขาวม้าและเครื่องผ้าถุงจะยาว 20 เมตร

4. การสับเครื่อง เครื่องด้ายที่ปั่นขึ้นตอนการขึ้นเครื่องมาแล้ว จะนำมาทำการสับเครื่องบนกี่ทอผ้า โดยจะทำการสอดเส้นด้ายผ่านรูเข็ม และเขาสับ เมื่อทำการสับเครื่องแล้วจึงจะเริ่มการทอผ้า

5. การทอผ้า จะใช้ด้ายที่ปั่นให้หลอดกระดาษไว้แล้วพุ่งตั้งฉากกับด้ายเส้นขึ้น โดยใช้กระดาษช่วยทอผ้าในการพุ่ง ทาการทอไปเรื่อยๆ จนถึงความยาวเครื่อง การทอผ้าขาวม้าจะมี 2 ลาย คือ ลายตารางใหญ่ และลายตารางเล็ก ส่วนการทอผ้าถุง จะมี เพียงลายเดียว คือ ลายตาราง (ดูรูปในภาคผนวก ก.)

ลำดับขั้นตอนการผลิตผ้าขาวม้าและผ้าถุงแสดงดังแผนภาพที่ 4.1

4.7 การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต

กลุ่มฯ ทำการผลิตโดยใช้กรรมวิธีการผลิตแบบดั้งเดิมที่บรรพบุรุษถ่ายทอดให้มา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่กลุ่มฯ ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากการใช้อีก หรือมะนาวักในการปั่นด้วย มาใช้หลอดพลาสติก PVC แทน ซึ่งมีความสะดวกในการใช้งานมากกว่า และยังง่ายต่อการดูแลและเก็บรักษา จะเห็นได้ว่ากลุ่มฯ รักษากรรมวิธีผลิตแบบดั้งเดิมเอาไว้ จะปรับเปลี่ยนแต่เฉพาะเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ช่วยลดความยุ่งยากในการผลิตลงเท่านั้น

4.8 สภาพและผังของสถานที่ผลิต

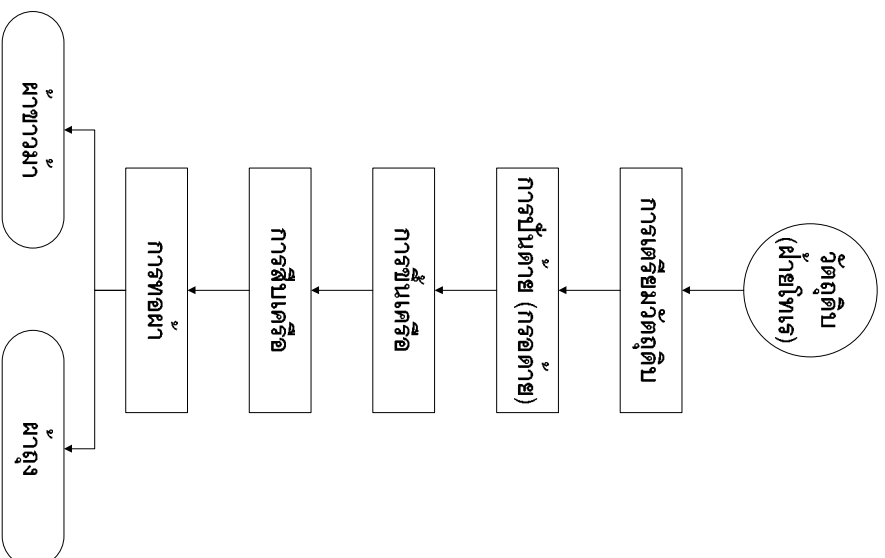
กลุ่มฯ ไม่มีสถานที่ผลิตของกลุ่มฯ เอง ในการผลิตแต่ละกลุ่มย่อยจะนำวัตถุดิบไปทำการผลิตที่บ้าน ซึ่งกลุ่มฯ ได้แจกจ่ายให้กลุ่มละ 1 หลัง แต่เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการปั่นด้วยและขึ้นเคียว เช่น เคียว กง เคียว รวอ เสียบหลอด หลอดพลาสติก จะเก็บรักษาไว้ที่ร้านค้าซึ่งนางใคร่ ดูแลอยู่

4.9 การจัดกาของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต

ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ไม่มีของเสียเกิดขึ้นในขั้นตอนใดเลย ทั้งนี้เนื่องจาก กลุ่มฯ ไม่ได้ทำการย่อยสรีฐปทิตจะเป็นกระบวนการทำให้เกิดของเสียขึ้นได้ในการผลิตของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์พอมือทั่วไป ดังนั้นกลุ่มฯ จึงไม่จำเป็นต้องมีวิธีการจัดการของเสียใดๆ

4.10 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์

นางใคร่ วงศ์มาศ ประธานกลุ่มฯ จะเป็นผู้ควบคุมดูแลการผลิตให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ในแต่ละกลุ่มย่อยสมาชิกจะช่วยกันควบคุมดูแลผลิตภัณฑ์ที่ตนผลิตอีกด้วย หากพบว่าผลิตภัณฑ์มีความผิดปกติในระหว่างการผลิต เช่น ด้ายขาด ทอลายผิด ความแน่นของเส้นด้ายไม่คงที่ จะทำการแก้ไขทันที เมื่อผลิตเสร็จแล้วจะตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์อีกครั้งด้วยสายตา โดยจะพิจารณาจลวดลาย ความละเอียด และความสม่ำเสมอของเส้นด้าย ที่ปรากฏบนตัวผลิตภัณฑ์

แผนภาพที่ 4.1 ผังการไหลแสดงกรรมวิธีการผลิต

4.11 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต

4.1.1.1 ปัญหาด้านการผลิต

- ปริมาณผลผลิตของกลุ่มฯ มีน้อยมากเพียงปีละ 60 – 80 ผืน เท่านั้น จึงทำให้ไม่เกิดการประหยัดต้นทุนจากการขยายขนาดการผลิต

- ปัจจุบันกลุ่มฯ มีเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตไม่เพียงพอ ทั้งนี้เพราะเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีอยู่แต่เดิมบางส่วนเสียหายใช้การไม่ได้ และไม่สามารถซ่อมแซมให้ใช้งานได้ตั้งแต่เดิม รวมทั้งกลุ่มฯ ได้บริจาคที่ทอดผ้าบางส่วนให้กับกลุ่มอื่นๆ (กศน.) ทำให้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหลือไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้งาน

- การเลือกใช้วัสดุผ้าใยในการผลิตของกลุ่มฯ ค่อนข้างใช้วัสดุคุณภาพดีซึ่งดีดักกล่าวว่าเป็นที่ยอมรับเฉพาะคนในหมู่บ้านที่พิมพ์เขียวกันเท่านั้น แต่ไม่ดึงดูดใจลูกค้าภายนอก

4.11.2 ความต้องการทางการผลิตของกลุ่มฯ

กลุ่มฯ ต้องการการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับเครื่องมือ และอุปกรณ์การผลิต เพราะที่มีอยู่เดิมยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะกับทอผ้าที่ขาดแคลนทำให้ระยะเวลาในการผลิตยืดยาวออกไป ซึ่งกลุ่มฯ มีเวลาผลิตเพียงช่วงหนึ่งของปีเท่านั้น และกลุ่มฯ ต้องการการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ๆ ด้วย

4.12 ศักยภาพการผลิต

4.12.1 ศักยภาพของผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ทั้ง 7 ชนิด เมื่อพิจารณาจากอัตรายอดขาย และอัตรากำไรต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดแล้ว (ตารางที่ 4.8) จะเห็นว่าผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ประเภทชาวตุนทุกชนิด รายละเอียดอัตรากำไรต่อต้นทุน และอัตรากำไรต่อราคาขายของผลิตภัณฑ์ คือ ผ้าขาวม้าชนิดที่ 1 -39.89 และ -66.35 ผ้าขาวม้าชนิดที่ 2 -37.97 และ -61.20 ผ้าขาวม้าชนิดที่ 3 -41.35 และ -70.51 ผ้าถุงชนิดที่ 1 -35.89 และ -55.98 และผ้าถุงชนิดที่ 2 -44.82 และ -83.21 กล่าวคือ ถ้าพิจารณาจากประเภทของผ้าซึ่งมี 2 ประเภท คือ ผ้าขาวม้า และผ้าถุง จะพบว่า ในประเภทผ้าขาวม้า ผ้าขาวม้าชนิดที่ 1 มีผลประกอบการชาวตุนมากที่สุด ขณะที่ผ้าขาวม้าชนิดที่ 2 มีผลประกอบการชาวตุนน้อยที่สุด และในส่วนของประเภทผ้าถุง ผ้าถุงที่มีผลประกอบการชาวตุนมากที่สุด คือ ผ้าถุงชนิดที่ 2 ขณะที่ผ้าถุงชนิดที่ 1 มีผลประกอบการชาวตุนน้อยที่สุด

ส่วนอัตรายอดขายไม่สามารถนำมาพิจารณาได้ เนื่องจากทุกผลิตภัณฑ์ไม่ได้รับการผลิตเป็นประจำทุกปี จะทำการผลิตเพียงปีละ 3 – 4 ชนิดเท่านั้น และยอดขายของผลิตภัณฑ์จะขึ้นอยู่กับว่าปีนั้นกลุ่มฯ ทำการผลิตผ้าประเภทใดเป็นจำนวนเท่าใด เพราะกลุ่มฯ มีระยะเวลาในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ขาวนวมาก และกลุ่มฯ ทำการผลิตน้อยมากกลุ่มฯ จึงสามารถขายผลิตภัณฑ์นั้นๆ ได้หมดในทุกปี

การผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ไม่มีศักยภาพเนื่องจากราคาขายผลิตภัณฑ์ต่ำแต่มีต้นทุนการผลิตในส่วนของการแรงงาน และค่าเสื่อมราคาสูงมาก เพราะกลุ่มฯ ทำการผลิตผ้าในปริมาณน้อยมาก และเป็นการผลิตในเวลากลางคืน ทำให้การผลิตไม่เต็มที่แต่เป็นการผลิตตามความต้องการสมัครใจของแต่ละคน และผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความเรียบง่ายประโยชน์ใช้สอยในครัวเรือน จึงไม่ค่อยสร้างแรงดึงดูดใจต่อลูกค้าเท่าใดนัก

4.12.2 ศักยภาพของปัจจัยการผลิต

วัตถุดิบหลักของกลุ่มฯ มีเพียงผ้าใยทออย่างเดียวเท่านั้นซึ่งสามารถหาซื้อได้ตามร้านค้าจำหน่ายผ้าทั่วไป และการทอกลุ่มฯ สามารถใช้วัตถุดิบได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะเห็นได้จากกลุ่มไม่มีของเสียเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการผลิตเลย รวมทั้งการทอกลุ่มฯ มีเงินทุนสำรองในการซื้อวัตถุดิบมากพอ จึงนับได้ว่ากลุ่มฯ มีศักยภาพด้านปัจจัยการผลิต

4.12.3 ศักยภาพของกระบวนการผลิต

กลุ่มฯ ไม่มีศักยภาพในกระบวนการผลิต เพราะสมาชิกทำการผลิตไม่เต็มที่ เนื่องจากเป็นผู้ใช้เวลาดำรงจากอาชีพหลักมาทำกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่มฯ แม้ว่ากลุ่มฯ จะมีการใช้เครื่องมือที่สามารถช่วยลดความยุ่งยากในการผลิตได้ในบางขั้นตอน แต่ยังไม่เพียงพอ

การตลาด

5.1 การบริหารการตลาดและการวางแผนการตลาด

5.1.1 การบริหารการตลาด

การบริหารการตลาดของกลุ่มพ่อค้าบ้านวังขอนแดง บริหารงานโดยคณะกรรมการกลุ่มฯ โดยนางใจ วงศ์มาตร และนางสอน ประทุมชัย จะเป็นผู้อำนวยการผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ให้แก่ลูกค้า เนื่องจากปริมาณการผลิตเพื่อรอจำหน่ายของกลุ่มฯ ในแต่ละปี มีปริมาณน้อย และลูกค้าของกลุ่มฯ ส่วนใหญ่เป็นผู้บริโภคในชุมชน

5.1.2 การวางแผนการตลาด

กลุ่มฯ จะทำการผลิตผลิตภัณฑ์ตามความนิยมของตลาด โดยพิจารณาแนวโน้มจากปีที่ผ่านมา และผลิตในปริมาณใกล้เคียงกันทุกๆ ปี เพื่อไม่ให้สินค้าคงคลังข้ามปี ในกรณีที่จำหน่ายไม่หมด กลุ่มฯ จะนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่ร้านค้าภายในหมู่บ้าน โดยมีนางใจ และนางสอน เป็นผู้จำหน่าย

กลุ่มฯ วางแผนการตลาดในอนาคตไว้ว่าหากกลุ่มฯ สามารถหาลูกค้าประจำ หรือมีลูกค้าเพิ่มขึ้น กลุ่มฯ จะเพิ่มปริมาณการผลิตขึ้นจากเดิม โดยสามารถเพิ่มได้เต็มที่ 1 เท่า และกลุ่มฯ จะผลิตผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายที่เป็นเอกลักษณ์ทางภาคเหนือ เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากกล้วยที่มีอยู่เดิม

5.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

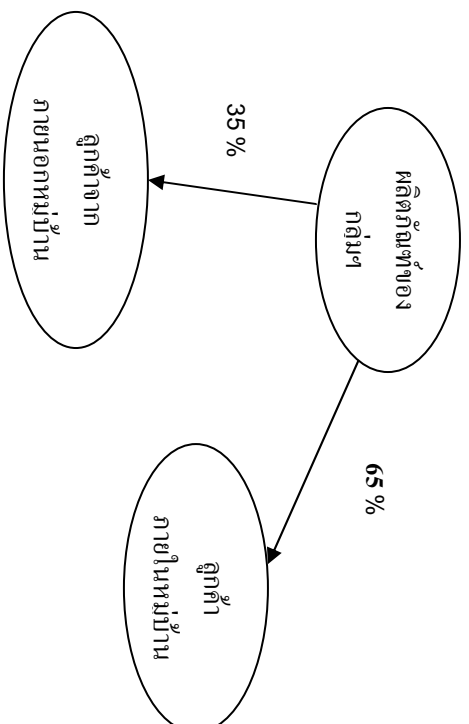
กลุ่มฯ ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ในรูปแบบเดิมมาตลอด และไม่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ใดๆ เพราะกลุ่มฯ ทำการผลิตเพียงเล็กน้อยเพื่อจำหน่ายในชุมชน โดยใช้เวลากว้างช่วงหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร

5.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย

5.3.1 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ

กลุ่มฯ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับลูกค้าทั่วไป ทั้งลูกค้าในหมู่บ้านและลูกค้าภายนอกหมู่บ้าน โดยกลุ่มฯ มีสถานที่จำหน่ายสินค้าจำนวน 2 แห่ง เป็นร้านค้าที่ตั้งอยู่ภายในหมู่บ้าน ร้านแรก ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 156 นางใจ วงศ์มาตรเป็นผู้ดูแลและจำหน่าย ส่วนร้านที่สอง เป็นสหกรณ์ร้านค้าของหมู่บ้าน อยู่ถัดจากบ้านผู้ใหญ่นาน นางสอน ประทุมชัยเป็นผู้ดูแลและจำหน่าย โดยกลุ่มฯ จะฝากขายผลิตภัณฑ์ไว้ที่ร้านดังกล่าว ดังนั้นลูกค้าส่วนใหญ่จึงเป็นชาวบ้านในหมู่บ้านเอง และลูกค้าบางส่วนจะมาจากชาวบ้านในหมู่บ้านใกล้เคียงและผู้ที่เดินทางผ่านมา

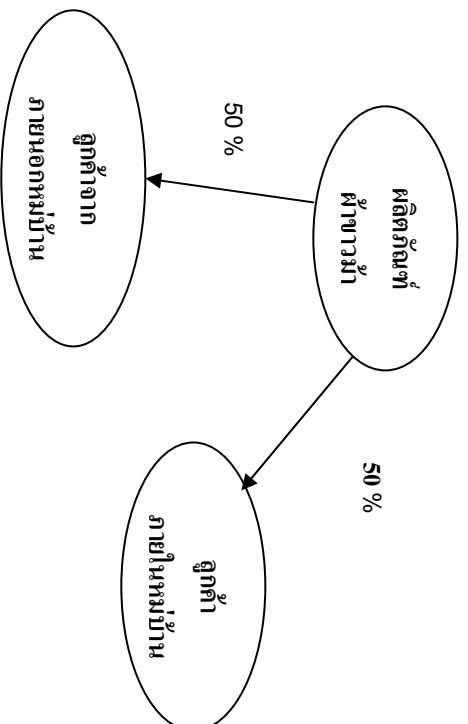
สัดส่วนการจำหน่ายในแต่ละช่องทางแสดงดังแผนภาพที่ 5.1

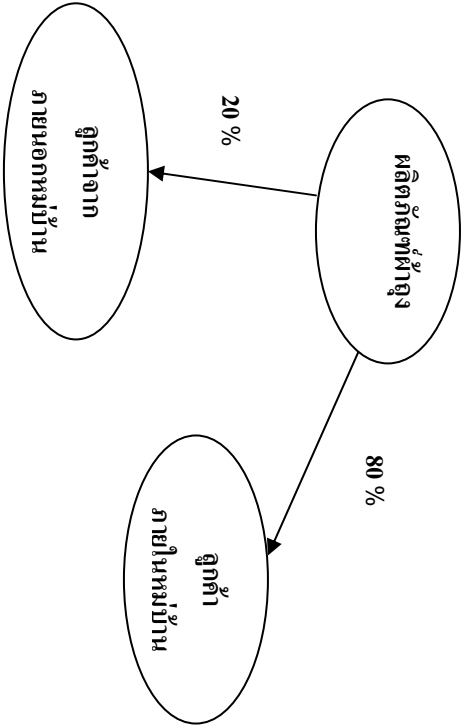
แผนภาพที่ 5.1 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ

5.3.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์

ลูกค้าของกลุ่มฯ แบ่งได้ 2 ประเภท คือ ลูกค้าในหมู่บ้าน และลูกค้าจากนอกหมู่บ้าน ซึ่งมีส่วนจำหน่ายแยกแยะเป็นรายผลิตภัณฑ์ ดังแสดงแผนภาพที่ 5.2 และแผนภาพที่ 5.3

แผนภาพที่ 5.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายผักหวานบ้าน

แผนภาพที่ 5.3 ช่องทางการจัดจำหน่ายกล้วย

5.4 ราคาและการตั้งราคา

ราคาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เป็นราคาที่ตั้งไว้ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2539 และใช้มาจนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งราคาที่เป็นอยู่ขณะนี้เคยมีการปรับราคาขายมาแล้ว 1 ครั้ง จาก ปี พ.ศ. 2532 ซึ่งเป็นปีแรกที่เริ่มการจัดตั้งกลุ่มฯ ราคาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ แสดงดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ราคาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ

ประเภทของผลิตภัณฑ์	ชนิดของผลิตภัณฑ์	ขนาด	ราคาขาย (บาท/ชิ้น)
ข้าวโพด	ข้าวโพดชนิดที่ 1	38 นิ้ว * 2 เมตร	100
	ข้าวโพดชนิดที่ 2	38 นิ้ว * 2 เมตร	80
	ข้าวโพดชนิดที่ 3	38 นิ้ว * 2 เมตร	80
	ข้าวโพดชนิดที่ 1	38 นิ้ว * 1.8 เมตร	100
กล้วย	กล้วยชนิดที่ 2	38 นิ้ว * 1.8 เมตร	100
	กล้วยชนิดที่ 3	38 นิ้ว * 1.8 เมตร	200
	กล้วยชนิดที่ 4	38 นิ้ว * 1.8 เมตร	200

หมายเหตุ : ราคาขายนี้เป็นราคาที่ปรับเมื่อ ปี พ.ศ. 2539 และใช้มาจนถึงปัจจุบัน

ที่มา : จากการสำรวจ

5.5 การส่งเสริมการขาย

กลุ่มฯ มีการส่งเสริมการขายโดยการลดราคาขายผลิตภัณฑ์ เน้นเฉพาะบางผลิตภัณฑ์ที่สามารถลดราคาได้ เช่น ผ้าขาวม้าชนิดที่ 2 และผ้าขาวม้าชนิดที่ 3

5.5.1 วิธีการรักษาลูกค้าเก่า

กลุ่มฯ มีวิธีการรักษาลูกค้า โดยการผลิตผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพสม่ำเสมอ เพื่อให้เป็นที่พอใจของลูกค้า

5.5.2 วิธีการหาลูกค้าใหม่

กลุ่มฯ ได้รับการประชาสัมพันธ์ผ่าน เว็บไซต์ Thaiembon.com ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่สามารถสนับสนุนจากรัฐบาล โดยประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกลุ่มฯ และผลิตภัณฑ์ของชุมชนฯ

5.6 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด

5.6.1 ปัญหาด้านการตลาด

ปัญหาด้านการตลาดที่กลุ่มฯ ประสบอยู่ในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของกลุ่มฯ เป็นอย่างมาก เนื่องจากกลุ่มฯ ไม่มีลูกค้าหลัก หรือลูกค้าประจำ ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการจำหน่ายยาวนาน และไม่สามารถทำการผลิตในปริมาณมากๆ ได้ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้กลุ่มฯ ไม่สามารถพัฒนาตนเองต่อไปได้

5.6.2 ความต้องการทางการตลาดของกลุ่มฯ

กลุ่มฯ มีความต้องการให้หน่วยงานของรัฐ เข้ามาช่วยเหลือในการติดต่อหาตลาดจำหน่ายสินค้าให้แก่กลุ่มฯ ซึ่งในการนี้จำเป็นต้องพัฒนารูปแบบ และคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ ให้เหมาะสมกับการทำตลาดให้มากยิ่งขึ้น โดยเน้นให้เป็นที่ลิดรภัณ์ที่ดึงดูดใจลูกค้าให้มากยิ่งขึ้น ความต้องการตลาดนี้จึงควบคู่ไปกับการต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตที่ได้กล่าวไปแล้ว

5.7 ศักยภาพทางการตลาด

กลุ่มทอผ้าบ้านวังขนแดง ไม่มีศักยภาพทางการตลาด ทำให้การพัฒนาของกลุ่มฯ ในกิจกรรมทอผ้าเป็นไปได้อย่าง เพราะลูกค้าของกลุ่มฯ เป็นเพียงผู้บริโภคที่ซื้อเพื่อการใช้สอยเท่านั้น ไม่ใช่ว่าลูกค้าจะรับซื้อสินค้าจากกลุ่มฯ ในปริมาณที่มากพอ ทำให้การเพิ่มปริมาณการผลิตไม่สามารถเป็นไปได้

กลุ่มฯ ทำการผลิตผ้าขาวม้าและผ้าถุงเพียงปีละ 60 – 80 ผืนเท่านั้น เนื่องจากแรงงานทอผ้าเหล่านี้จะทำการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จแล้ว คือ จะทำการผลิตในเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายนเท่านั้น หรือทำการผลิตเพียงปีละ 4 เดือนเท่านั้น ทำให้โอกาสในการขยายตลาดมีน้อยมาก

6.1 การบริหารการเงินและการวางแผนการเงิน

6.1.1 การบริหารการเงิน

การบริหารการเงินของกลุ่มฯ เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร ร่วมกันพิจารณาจัดสรรการใช้เงินทุนของกลุ่มฯ ในแต่ละปีทั้งเงินทุนในการจัดซื้อวัตถุดิบ เงินที่ใช้สมาชิกกู้ยืม และเงินทุนสำรองเพื่อใช้ในการดำเนินงานกลุ่มฯ นอกจากนี้ หน่วยงาน รองประธาน จะเป็นผู้เก็บเงินที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่มฯ นางสอนเหรียญก จะเป็นผู้จ่ายเงิน และทำบัญชีการจ่ายผลิตภัณฑ์ บัญชีค่าใช้จ่ายของกลุ่มฯ และบัญชีเงินกู้ยืมของสมาชิก โดยมีนางสมพงษ์ เลขาฯการ เป็นผู้ช่วยเหลือ และการดำเนินการเหล่านี้จะอยู่ในความดูแลของนางศรีประภาณกุลฯ

6.1.2 การวางแผนการเงิน

กลุ่มฯ จะประชุมเพื่อจัดสรรเงินทุนเพื่อใช้ในกิจกรรมของกลุ่มฯ ในการประชุมตามกฎประจำปี โดยจะมีการจัดสรรเงินทุนสำหรับกิจกรรมทอดผ้าเป็นลำดับแรก และจะต้องแบ่งเงินทุนส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินสำรองจ่ายในการบริหารงานของกลุ่มฯ ด้วย แล้วจึงนำเงินทุนส่วนที่เหลือให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุนในกิจการส่วนตัว

การจัดสรรเงินทุนเพื่อใช้ในกิจกรรมทอดผ้า นั้น จะพิจารณาถึงปริมาณผลิตภัณฑ์ที่จะผลิตในปีนั้น แล้วประมาณจำนวนวัตถุดิบที่จะใช้ในการผลิต สรุปแล้วเงินทุนที่จัดสรรไว้จะเป็นเงินที่ใช้ในการจัดซื้อวัตถุดิบเท่านั้น และในการประชุมครั้งเดียวกันนี้ กลุ่มฯ จะสรุปผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาให้สมาชิกทราบ และจ่ายเงินปันผลให้กับสมาชิกที่ทอดผ้าด้วย

นอกจากนี้ กลุ่มฯ สามารถจัดสรรเงินทุนเพื่อใช้ในกิจกรรมทอดผ้าได้มากกว่านี้อีก โดยลดเงินส่วนที่ให้ผู้ยืมลง ในกรณีกลุ่มฯ จะทำการผลิตในปริมาณที่สูงกว่าเดิม

6.2 แหล่งเงินทุน

เมื่อเริ่มก่อตั้งกลุ่มฯ ในปี พ.ศ.2532 กลุ่มฯ ไม่มีการรวมหุ้นจากสมาชิก แต่กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบจากสำนักงานพัฒนาชุมชน ปีละ 1 ครั้ง ครั้งละ 4,000 บาท ติดต่อกัน 3 ปี (พ.ศ.2532 – 2534) ซึ่งกลุ่มฯ ได้นำวัตถุดิบดังกล่าวมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์จำหน่าย แล้วเก็บรวบรวมเงินไว้ จนกระทั่ง ปี พ.ศ.2535 กลุ่มฯ มีเงินทุนที่เก็บรวบรวมไว้มากขึ้น จนมีเงินเหลือจากการซื้อวัตถุดิบ กลุ่มฯ จึงนำมาให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุน ด้วยอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 20 ต่อปี และเก็บสะสมดอกเบี้ยรวมกับเงินต้นเพิ่มขึ้นทุกปี จากนั้นกลุ่มฯ ได้ให้เงินกู้แก่สมาชิกต่อเนื่องมาทุกปี จนถึงปัจจุบัน

ตารางที่ 6.1 แหล่งเงินทุนของกลุ่มฯ

แหล่งเงินทุน	ปีที่ ได้มา (พ.ศ.)	มูลค่า (บาท)	วัตถุประสงค์ การนำไปใช้	หมายเหตุ
1.จากการให้เปล่า				
- สำนักงานพัฒนาชุมชน	2532 2533 2534	4,000 4,000 4,000	ใช้ในการผลิต ใช้ในการผลิต ใช้ในการผลิต	เป็นวัตถุดิบ (ผ้ายโหล) เป็นวัตถุดิบ (ผ้ายโหล) เป็นวัตถุดิบ (ผ้ายโหล)

ที่มา : จากการสำรวจ

6.3 ผลการดำเนินงานและสถานภาพทางการเงิน

6.3.1 ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานของกลุ่มฯ ในปี พ.ศ. 2543 กลุ่มฯ ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าจำหน่าย รวมมูลค่า 4,760 บาท หักค่าวัตถุดิบแล้วจ่ายเป็นเงินปันผลให้สมาชิก 2,250 บาท โดยสมาชิกที่ทอผ้าได้รับเงินปันผลเท่ากันทุกคน กลุ่มฯ มีเงินสำรองจ่ายคงเหลือรวมค่าวัตถุดิบหักคืน 9,388 บาท ส่วนกิจกรรมให้กู้ยืมเงิน กลุ่มฯ ได้เงินต้นและดอกเบี้ยรวม 47,740 บาท และมีเงินกู้ยืมค้างยกไปปี พ.ศ. 2544 จำนวน 23,117 บาท จ่ายค่าตอบแทนคณะกรรมการบริหาร 2,200 บาท จ่ายค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ 235 บาท กลุ่มฯ มีเงินคงเหลือทั้งสิ้น 82,210 บาท

ในปี พ.ศ. 2544 กลุ่มฯ ไม่มีการผลิตผลิตภัณฑ์ แต่ยังคงมีกิจกรรมให้กู้ยืมเงินซึ่งกลุ่มฯ ให้เงินกู้สมาชิก 48,500 บาท คงเหลือ 33,710 บาท และเงินกู้ยืมค้างยกมา 23,117 บาท กลุ่มฯ ได้เงินต้นและดอกเบี้ยรวม 92,050 บาท จ่ายค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ 2,500 บาท กลุ่มฯ มีเงินคงเหลือทั้งสิ้น 89,550 บาท

ในปี พ.ศ. 2545 การดำเนินงานของกลุ่มฯ ยังไม่สิ้นสุด จึงยังไม่สามารถสรุปผลการดำเนินงานได้ แต่ในปีนี้ กลุ่มฯ ให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิกเป็นจำนวนเงิน 79,456 บาท และหักเงินสำรองจ่ายค่าวัตถุดิบและค่าใช้จ่ายทั่วไปไป 10,094 บาท

ประมาณการงบกำไรขาดทุนของกลุ่มฯ ในปี พ.ศ. 2543 เป็นงบกำไรขาดทุนในส่วนของกิจกรรมการผลิตของกลุ่มเท่านั้น ส่วนในปี พ.ศ. 2544 ไม่มีการผลิตแต่อย่างใด

กลุ่มทอดผ้าบ้านวังขอนแดง
ประมาณการงบกำไรขาดทุน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543

รายได้	(หน่วย : บาท)
ขาย	4,760
หัก ต้นทุนสินค้าขาย	6,049
กำไรขั้นต้น (ที่ยังไม่คิดค่าเสื่อม)	-1,289
ค่าใช้จ่ายในการขาย	65
ค่าใช้จ่ายในการบริหารทั่วไป	2,435
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	2,500
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี	-3,789
บวก ดอกเบี้ยรับ	7,967
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	0
กำไรก่อนหักภาษี	4,178
หัก ภาษี	0
กำไรสุทธิหลังหักภาษี	4,178

6.3.2 สถานภาพทางการเงิน

แม้ว่ากิจกรรมทอดผ้าจะมีค่าตอบแทนให้สมาชิกเพียงเล็กน้อย แต่กลุ่มฯ มีเงินทุนเพิ่มมากขึ้นทุกปีจากกิจกรรมให้กู้ยืมเงินของกลุ่มฯ ทำให้กลุ่มฯ มีสถานภาพทางการเงินที่เข้มแข็ง และคาดว่าจะมีเงินทุนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจะเห็นได้จากผลการดำเนินงานของกลุ่มฯ ในแต่ละปี

จากประมาณการงบดุลของกลุ่มฯ ใน ปี พ.ศ. 2543 กลุ่มฯ มีสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งสิ้น มูลค่า 82,210 บาท สินทรัพย์ถาวร มูลค่า 31,440 บาท และกลุ่มฯ มีส่วนของเจ้าของรวมทั้งสิ้น มูลค่า 113,650 บาท

กลุ่มทอผ้าบ้านวังขนแดง
ประมาณการงบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสด ในมือและฝากธนาคาร	82,210.00
ลูกหนี้การค้า	-
สินค้าสำเร็จรูปคงคลัง	-
วัตถุดิบคงคลัง	-
อื่นๆ	-
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	82,210.00

สินทรัพย์ถาวร

เครื่องจักร	38,690.00
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	7,250.00
รวมสินทรัพย์ถาวรสุทธิ	31,440.00

สินทรัพย์อื่นๆ

ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินการ รอการตัดจ่าย	-
สิทธิการให้สินทรัพย์	-
รวมสินทรัพย์อื่นๆ	-

รวมสินทรัพย์ทั้งหมด

113,650.00
=====

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สินหมุนเวียน

เจ้าหนี้การค้า	-
หนี้สินที่ถึงกำหนดชำระในปี	-
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	-
รวมหนี้สินหมุนเวียน	-

หนี้สินระยะยาว	
เงินกู้ยืมระยะยาว	-
รวมหนี้สินระยะยาว	-
ส่วนของผู้เจ้าของ	
ทุน	50,690.00
อื่นๆ	61,032.00
กำไรสะสมต้นงวด	-
บวก กำไรสุทธิ	1,928.00
กำไรสะสมปลายงวด	1,928.00
รวมส่วนของเจ้าของ	113,415.00
รวมหนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ	113,650.00

6.4 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการการเงิน

6.4.1 ปัญหาด้านการการเงิน

จากสถานการณ์ทางการเงินของกลุ่มฯ ในปัจจุบันแสดงให้เห็นว่ากลุ่มฯ ไม่ประสบปัญหาทางการเงินแต่อย่างใด เพราะกลุ่มฯ มีเงินทุนเหลือมากพอในการดำเนินงานในแต่ละปี ทั้งยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นทุกปีอีกด้วย

6.4.2 ความต้องการทางการเงินของกลุ่มฯ

จากที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ในปัจจุบันกลุ่มฯ ไม่มีปัญหาด้านการเงินหากกลุ่มฯ ยังคงทำการผลิตในปริมาณใกล้เคียงกับ ปริมาณการผลิตในปัจจุบัน กลุ่มฯ ยังคงไม่ต้องการความช่วยเหลือด้านการการเงิน แต่หากในอนาคตกลุ่มฯ ทำการผลิตมากขึ้น จนถึงจุดหนึ่งเงินทุนของกลุ่มฯ อาจไม่เพียงพอ เมื่อถึงเวลานั้นกลุ่มฯ อาจมีความต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐในด้านเงินทุน

6.5 ศักยภาพทางการเงิน

จากผลการดำเนินงานของกลุ่มฯ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพทางการเงินของกลุ่มฯ ซึ่งกลุ่มฯ มีเงินทุนเพียงพอต่อการดำเนินงาน และเพิ่มขึ้นทุกปีจากการที่กลุ่มฯ ให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิก ดังนั้นหากกลุ่มฯ ต้องการจะเพิ่มปริมาณการผลิต สามารถทำได้ทันทีเพราะกลุ่มฯ มีเงินทุนสำรองอยู่แล้ว

บทที่ 7

SWOT Analysis ของกลุ่มฯ

จากการศึกษาข้อมูลหมู่บ้านวังขอนแดง ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การผลิต การตลาด และการเงิน สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ของกลุ่มฯ ได้ดังนี้

7.1 จุดแข็ง

7.1.1 การจัดการองค์กร

- สมาชิกภายในกลุ่มฯ มีความผูกพันกันอย่างเหนียวแน่น เพราะมีพื้นฐานเป็นผู้อพยพมาจาก จ.นครราชสีมา ที่มีวัฒนธรรมและความเชื่อแตกต่างจากคนในท้องถิ่น จึงอยู่รวมกลุ่มกัน

- คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ มีความเสียสละ พร้อมจะทุ่มเทเวลาให้กับกลุ่มฯ อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในเรื่องการบริหารจัดการเรื่องการเงินของกลุ่มฯ

- กลุ่มฯ มีการแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานของกรรมการอย่างชัดเจน

7.1.2 การผลิต

- สมาชิกมีความสามารถในการผลิตผ้าขาวม้า และผ้าถุงรูปแบบมาจากภาคอีสานซึ่งเป็นพื้นเพเดิมของสมาชิก

- กลุ่มฯ ใช้วัตถุดิบในการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงไม่เกิดของเสียขึ้นระหว่างการผลิตเลย

- เครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตของกลุ่มฯ สามารถหาได้ภายในท้องถิ่น และสะดวกต่อการเคลื่อนย้าย ทำให้สามารถย้ายสถานที่ผลิตได้ง่าย

- ปัจจุบันการผลิตของกลุ่มฯ สามารถจัดหาได้ทั่วไป และกลุ่มฯ เป็นผู้จัดหาให้โดยสมาชิกทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตเท่านั้น

- มีการวางแผนการผลิตด้านปริมาณการผลิตและการจัดซื้อวัตถุดิบในแต่ละปี

7.1.3 การตลาด

- ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากชาวบ้านช่วยกันอุดหนุนเป็นอย่างดี ในทุกๆ ปีที่กลุ่มฯ ทำการผลิต

- กลุ่มฯ มีร้านค้าที่รับเป็นผู้จำหน่ายสินค้าซึ่งดูแลโดยคณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ

7.1.4 การเงิน

- กลุ่มฯ มีเงินทุนเพียงพอต่อการขยายการผลิต และมีเงินทุนเพิ่มขึ้นทุกปีจากดอกเบี้ยเงินกู้ยืม

จากสมาชิก

- กลุ่มฯ มีการจัดบันทึกการดำเนินงานของกลุ่มฯ และทำบัญชีมาตลอด ทำให้สามารถติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานได้

7.2 จุดอ่อน

7.2.1 การจัดการองค์กร

การคัดเลือกคณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ ไม่ค่อยคำนึงถึงคุณสมบัติของกรรมการ แต่เลือกตามความพึงพอใจของสมาชิกมากกว่า

7.2.2 การผลิต

ราคา) สูง

- กลุ่มฯ ทำการผลิตในปริมาณน้อยมาก ทำให้ผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้นมีต้นทุนสูง (ค่าเสื่อมราคา) สูง
 - การผลิตของกลุ่มฯ ทำไม่เต็มที่ สมาชิกแต่ละคนทำการผลิตเพียงเล็กน้อยเท่านั้น
 - ที่พอตัวของกลุ่มฯ สร้างขึ้นตามแบบที่ไม่ถูกหลักเศรษฐศาสตร์ ทำให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ใช้ และผลิตภัณฑ์ที่ได้อาจไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร
 - การเลือกใช้วัสดุในการผลิตค่อนข้างสุดจาด

7.2.3 การตลาด

ดึงดูดใจลูกค้า

- กลุ่มฯ ไม่มีการสั่งซื้อของราคาถูก จึงต้องทำการผลิตเก็บไว้เพื่อรอจำหน่ายเท่านั้น โดยไม่รู้ว่าจะสามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้เมื่อใด

- กลุ่มฯ ไม่รู้วิธีหาตลาด ทำให้ช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ มีเพียงลูกค้าที่เป็นผู้บริโภคโดยตรง ซึ่งจะซื้อในปริมาณน้อยแค่พอใช้งาน กลุ่มฯ จึงไม่สามารถเพิ่มปริมาณการผลิตได้ เพราะไม่มีลูกค้ารองรับ

7.2.4 การเงิน

ผลกำไรของกลุ่มฯ มาจากดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากการให้สมาชิกกู้ยืมเงินจากกลุ่มฯ ไม่ได้มาจากกิจกรรมพอค่าใช้จ่าย

7.3 โอกาส

- ภายในหมู่บ้านมีผู้ประกอบการสำเร็จจากการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ซึ่งอาจนำมาเป็นแรงจูงใจในการผลักดันให้กลุ่มฯ ทำการผลิตอย่างจริงจัง และหลากหลายรูปแบบมากขึ้น
 - ผู้นำชุมชนมีวิสัยทัศน์ และนโยบายที่จะส่งเสริมให้กิจกรรม และต้องการฟื้นฟูการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในหมู่บ้าน

- บ้านวังขนแดงเป็นหมู่บ้าน อปป. (อาสา พัฒนา และป้องกันตนเอง) ทำให้มีหน่วยงานของรัฐมากมายให้การดูแลและช่วยเหลือ ทำให้กลุ่มฯ สามารถหาแหล่งเงินทุนได้ยากในกรณีการเงินของกลุ่มฯ ไม่เพียงพอ เมื่อมีการขยายการผลิตในระดับหนึ่งแล้ว

7.4 ข้อจำกัด

- กลุ่มฯ มีคู่แข่ง ที่ผลิตผลิตภัณฑ์เหมือนกันของกลุ่มฯ อยู่ในหมู่บ้านใกล้เคียง ซึ่งหากผลิตมากขึ้น อาจเกิดการแย่งลูกค้ากัน
- สถานที่ตั้งของกลุ่มฯ อยู่ในทำเลห่างไกล การคมนาคมและการติดต่อสื่อสารไม่สะดวก
- กลุ่มฯ มีช่วงเวลาในการผลิตจำกัดเพียงระยะเวลาสั้นๆ หลังการเก็บเกี่ยวเท่านั้น

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

กลุ่มทอผ้าบ้านวังขอนแดง ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2532 โดยรับช่วงต่อมาจากกลุ่มทอผ้าเดิมของหมู่บ้าน โดยมีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารใหม่ทั้งชุด กลุ่มฯ บริหารงานโดยคณะกรรมการของกลุ่มฯ แบ่งเป็น 4 ตำแหน่ง คือ ประธาน รองประธาน เหรัญญิก และเลขานุการ โดยแต่ละตำแหน่งมีหน้าที่รับผิดชอบแตกต่างกันไป กล่าวคือ ประธานทำหน้าที่จัดซื้อวัตถุดิบ กระจายงานให้กับสมาชิก และควบคุมดูแลการทำงานของคณะกรรมการ รองประธาน ทำหน้าที่เก็บรวบรวมเงินจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และเงินจากการกู้ยืมของกลุ่มฯ ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย เหรัญญิก ทำหน้าที่จ่ายเงิน ทำบัญชีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ บัญชีค่าใช้จ่าย และบัญชีเงินกู้ยืมของกลุ่มฯ เลขานุการ ทำหน้าที่จัดบันทึกการประชุม และเป็นผู้ช่วยเหรัญญิกในการทำบัญชี นอกจากนี้ประธานและเหรัญญิกยังรับหน้าที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มฯ อีกด้วย การบริหารงานของคณะกรรมการเป็นไปอย่างราบรื่นเพราะสมาชิกให้ความเชื่อถือและไว้วางใจ รวมทั้งคณะกรรมการมีความตั้งใจจริงในการทำงานแม้ว่าจะต้องรับภาระหนักก็ตาม

กลุ่มฯ เคยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐ เพียงรายเดียว คือ สำนักงานพัฒนาชุมชน เมื่อ ปี พ.ศ. 2532 - 2534 โดยให้การอบรมเทคนิคการผลิต สนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ และวัตถุดิบในการผลิต แต่ในปัจจุบันกลุ่มฯ ต้องพึ่งพาตนเองเท่านั้นเพราะกลุ่มฯ แทบจะไม่สามารถช่วยเหลืออีกเลย

กลุ่มฯ มีการดำเนินงาน 2 กิจกรรมควบคู่กันไป คือ กิจกรรมทอผ้า และกิจกรรมให้สมาชิกกู้ยืมเงิน โดยการบริหารงานของคณะกรรมการชุดเดียวกัน ซึ่งกิจกรรมให้กู้ยืมเงินนั้น กลุ่มฯ ได้ริเริ่มให้สมาชิกครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ. 2535 เพราะกลุ่มฯ เริ่มมีเงินทุนเหลือจากกิจกรรมทอผ้า และได้ดำเนินการต่อเนื่องมาทุกปีจนปัจจุบัน

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เป็นผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า และผ้าถุง รวมทั้งสิ้น 7 ชนิด (ผ้าขาวม้า 3 ชนิด และผ้าถุง 4 ชนิด) โดยกลุ่มฯ ทำการผลิตเพียงช่วงหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร รวบรวมเกรดมา – เมษายน ซึ่งกลุ่มฯ จะทำการผลิตให้จำหน่ายตลอดทั้งปี แต่กลุ่มฯ ทำการผลิตในปริมาณน้อยมาก

สมาชิกกลุ่มฯ นอกจากจะมีความชำนาญในการผลิตผลิตภัณฑ์ ผ้าขาวม้า และผ้าถุงแล้ว ยังมีสมาชิกบางคนมีความชำนาญในการผลิตผ้าซิด และปลอกหมอนเลี้ยงไหม แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มฯ ก็ไม่ทำการผลิตผ้าซิด และผ้าไหม เพราะมีปัญหาด้านการตลาด

ผลิตภัณฑ์กลุ่มฯ นิยมทำการผลิต ได้แก่ ผ้าขาวม้าชนิดที่ 1 และชนิดที่ 2 ทั้งนี้เพราะกลุ่มฯ จะไม่ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดในแต่ระดับ แต่จะเลือกผลิตเพียงปีละ 3 – 4 ชนิดเท่านั้น ตามความนิยมของตลาดในขณะนั้น

การบริหารการผลิตของกลุ่มฯ เป็นหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารที่กลุ่มฯ ตั้งขึ้น ทำหน้าที่ร่วมกันในการวางแผนการผลิต เริ่มตั้งแต่กำหนดปริมาณการผลิต ชนิดของผลิตภัณฑ์ที่จะทำการผลิต และจัดทำบัญชีการผลิตให้สมาชิกนำไปผลิต ควบคุมคุณภาพในกระบวนการผลิต และตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ก่อนการจำหน่าย กลุ่มฯ ผลิตผลิตภัณฑ์แทบทุกปี ยกเว้นบางปีที่มีการทำการเกษตรมากกว่าปกติ กลุ่มฯ จะระงับการผลิตผ้าทอในปีนั้นเพื่อให้สมาชิกสามารถทำการเกษตรได้อย่างเต็มที่ แต่ยังคงจัดให้มีกิจกรรมกู้ยืมเงินอยู่ ในอนาคตหากกลุ่มฯ สามารถหาลูกค้าเพิ่มได้มากขึ้น กลุ่มฯ จะทำการผลิตเพิ่มมากขึ้นอีก ทั้งนี้เพราะปัจจุบันกลุ่มฯ ไม่ได้ทำการผลิตอย่างเต็มที่อยู่แล้ว

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบหลักในการผลิตของกลุ่มฯ คือ ผ้าใยไทร ซึ่งกลุ่มฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบจัดหาให้ทั้งหมด สมาชิกเพียงนำไปผลิตเท่านั้น ส่วนของเครื่องมือ และอุปกรณ์ก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มฯ จะแจกจ่ายวัตถุดิบให้แก่สมาชิกนำไปผลิตยังสถานที่ที่มีเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตของกลุ่มฯ ตั้งอยู่ โดยจะแบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้สมาชิกสามารถใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ได้อย่างทั่วถึง

ในส่วนของกรรมวิธีการผลิต กลุ่มฯ ใช้กรรมวิธีการผลิตดั้งเดิมที่ได้รับการสืบทอดจากรพบุรุษ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนกรรมวิธีเลย แต่จะมีการปรับเปลี่ยนเครื่องมือ และอุปกรณ์การผลิตเพื่อลดความยุ่งยากในการผลิตลง ส่วนสถานที่ผลิตของกลุ่มฯ จะกระจายตัวไปตามบ้านของสมาชิกในแต่ละกลุ่มย่อย โดยกลุ่มฯ จะมอบเครื่องมือ และอุปกรณ์การผลิตบางส่วนให้ทำการผลิต ในกระบวนการผลิตของกลุ่มฯ ไม่มีของเสียเกิดขึ้นเลย ทั้งนี้เพราะกลุ่มฯ ใช้วัตถุดิบหลัก คือ ผ้าใยไทรที่ผ่านการย้อมสีมาแล้ว จึงไม่มีของเสียจากกระบวนการย้อมสี ซึ่งปกติจะเป็นกระบวนการทำให้เกิดของเสียขึ้นได้ในการผลิตของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือทั่วไป

ในระหว่างการผลิต คณะกรรมการจะเป็นผู้ควบคุมดูแลให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ นอกจากนี้ในแต่ละกลุ่มย่อยสมาชิกจะช่วยกันควบคุมดูแลผลิตภัณฑ์ที่ตนผลิตด้วย หากพบว่า มีผลิตภัณฑ์ที่มีความผิดพลาดในระหว่างการผลิตจะทำการแก้ไขทันที เมื่อผลิตเสร็จแล้วจะตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์อีกครั้งด้วยสายตา โดยพิจารณา ลวดลาย ความละเอียด ความสม่ำเสมอของเส้นด้าย ที่ปรากฏบนตัวผลิตภัณฑ์

กลุ่มฯ มีปัญหาเครื่องมือ และอุปกรณ์การผลิตไม่เพียงพอ เพราะเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่มีอยู่เดิมยังไม่เพียงพอ และเริ่มทรุดโทรม เสียหายไปตามกาลเวลา กลุ่มฯ จึงต้องการการสนับสนุนเครื่องมือ และอุปกรณ์การผลิต จากหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะที่จะให้ผ้า นอกจากนี้กลุ่มฯ ยังต้องการการอบรมด้านลายผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ของทางภาคเหนือ เพื่อนำไปพัฒนาลายผ้าของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ รวมทั้งการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ๆ ด้วย

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาดของกลุ่มฯ เป็นหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการกลุ่มฯ โดยนางไคร วังศ์ มาตร ประธานกลุ่มฯ และนางสอน ประทุมชัย เจริญเบิก จะเป็นผู้อำนวยการผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ให้แก่ลูกค้า เนื่องจากปริมาณการผลิตเพื่อรอจำหน่ายของกลุ่มฯ ในแต่ละปี มีปริมาณน้อย และลูกค้าของกลุ่มฯ ส่วนใหญ่ เป็นผู้บริโภคในชุมชน

การวางแผนการตลาด กลุ่มฯ จะทำการผลิตผลิตภัณฑ์ตามความนิยมของตลาด โดยพิจารณาจากแนวโน้มในปีที่ผ่านมา การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ จะนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่ร้านค้าภายในหมู่บ้าน จำนวน 2 ร้าน ซึ่งมีคณะกรรมการของกลุ่มฯ ดูแลอยู่ กลุ่มฯ วางแผนการตลาดในอนาคตไว้ว่า หากกลุ่มฯ สามารถหาลูกค้าได้เพิ่มขึ้น กลุ่มฯ จะเพิ่มปริมาณการผลิตขึ้นจากเดิม และจะผลิตผลิตภัณฑ์ที่ผลลดาที่ได้เป็นเอกลักษณ์ทางภาคเหนือ เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากตลาดยที่มีอยู่เดิม รวมทั้งผลิตผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ด้วย

กลุ่มฯ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับลูกค้าทั่วไป ทั้งลูกค้าในหมู่บ้านและลูกค้าภายนอกหมู่บ้าน โดยกลุ่มฯ จะฝากขายผลิตภัณฑ์ไว้ที่ร้านค้าทั้ง 2 ร้านดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นลูกค้าส่วนใหญ่จึงเป็นชาวบ้านในหมู่บ้านเอง และลูกค้าบางส่วนจะมาจากชาวบ้านในหมู่บ้านใกล้เคียงและผู้ที่เดินทางเข้ามา ซึ่งเป็นผู้บริโภคโดยตรง

กลุ่มฯ ได้ทำการปรับราคาขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2539 และเป็นราคาที่กลุ่มฯ ใช้มาจนถึงปัจจุบัน โดยไม่มีกำไรขาดทุนผลิตภัณฑ์ขึ้นอีกเลย แม้ว่าต้นทุนวัตถุดิบจะสูงขึ้นกว่าเดิมมาก โดยกลุ่มฯ ให้เหตุผลว่าลูกค้าจะไม่ซื้อผลิตภัณฑ์กันอีกกลุ่มฯ หากมีราคาขายที่สูงกว่านี้ ดังนั้นกลุ่มฯ จึงต้องแบกรับภาระต้นทุนที่เพิ่มขึ้นเอาไว้เอง

การส่งเสริมการขายของกลุ่มฯ จะเป็นการลดราคาขายผลิตภัณฑ์ เฉพาะบางผลิตภัณฑ์ที่สามารถลดราคาได้ เช่น ผ้าขาวม้าชนิดที่ 2 และผ้าขาวม้าชนิดที่ 3 นอกจากนี้กลุ่มฯ ได้รับการประชาสัมพันธ์ผ่าน เว็บไซต์ Thailandbon.com ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล โดยประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกลุ่มฯ และผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ

กลุ่มฯ ประสบปัญหาด้านการตลาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อการค้าเงินบาทของกลุ่มฯ เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านราคาของกลุ่มฯ ไม่สามารถขึ้นราคาขายผลิตภัณฑ์ได้ แม้ว่าจะมีต้นทุนจากวัตถุดิบเพิ่มขึ้น และปัญหาที่กลุ่มฯ ไม่สามารถหาตลาดรองรับสินค้าที่ผลิตขึ้นได้ ทำให้กลุ่มฯ ต้องการให้หน่วยงานของรัฐ เข้ามาช่วยเหลือในการติดต่อหาตลาดจำหน่ายสินค้าให้แก่กลุ่มฯ

8.1.4 การเงิน

การบริหารการเงินของกลุ่มฯ เป็นหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการบริหาร ในการพิจารณาจัดสรรเงินทุนของกลุ่มฯ ทั้งส่วนของการจัดซื้อวัตถุดิบ เงินที่ให้สมาชิกกู้ยืม และเงินทุนสำรองเพื่อใช้ในการดำเนินงาน โดยคณะกรรมการแต่ละคนจะแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามความถนัดของตน

กลุ่มฯ จัดให้มีการประชุมเพื่อจัดสรรเงินทุนเพื่อใช้ในกิจกรรมของกลุ่มฯ ในการประชุมตามัญประจำปี โดยจะมีการจัดสรรเงินทุนให้กิจกรรมทอดผ้าเป็นลำดับแรก และแบ่งเงินทุนหนึ่งไว้เป็นเงินสำรองจ่ายในการบริหารงาน แล้วจึงนำเงินทุนที่เหลือให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุนในกิจการส่วนตัว การจัดสรรเงินทุน

เพื่อใช้ในกิจกรรมทอดผ้าฉันนั้น จะพิจารณาจากปริมาณวัตถุดิบที่จะใช้ในการผลิตในปีนั้น นอกจากนั้น กลุ่มฯ สามารถเพิ่มเงินทุนในกิจกรรมทอดผ้าให้มากขึ้นได้ โดยลดเงินที่ให้สมาชิกกู้ยืมลง และในการประชุมครั้งเดียวกันนี้ คณะกรรมการจะสรุปผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาให้สมาชิกทราบ และจ่ายเงินปันผลให้กับสมาชิกที่ทอดผ้า

แหล่งเงินทุนของกลุ่มฯ เมื่อเริ่มก่อตั้งกลุ่มฯ ในปี พ.ศ. 2532 กลุ่มฯ ไม่มีการรวมหุ้นจากสมาชิก แต่กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนวัตถุดิบจากสำนักงานพัฒนาชุมชน ปีละ 1 ครั้ง ครั้งละ 4,000 บาท ติดต่อกัน 3 ปี (พ.ศ. 2532 – 2534) ซึ่งกลุ่มฯ ได้นำวัตถุดิบดังกล่าวมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์จำหน่าย แล้วเก็บรวบรวมเงินไว้จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2535 กลุ่มฯ มีเงินทุนที่เก็บรวบรวมไว้มากขึ้น จนมีเงินเหลือจากการซื้อวัตถุดิบ กลุ่มฯ จึงนำมาให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุน ด้วยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 13 บาท/ปี และเก็บสะสมดอกเบี้ยรวมกับเงินต้นเพิ่มขึ้นทุกปี จากนั้นกลุ่มฯ ได้ให้เงินกู้แก่สมาชิกต่อเนื่องมาทุกปี จนปัจจุบันกลุ่มฯ ได้มีมติให้ลดอัตราดอกเบี้ยลงเหลือเพียงร้อยละ 10 บาท/ปี

ผลการดำเนินงานของกลุ่มฯ ในปี พ.ศ. 2543 กลุ่มฯ ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าจำหน่าย รวมมูลค่า 4,760 บาท หักค่าวัตถุดิบแล้วจ่ายเป็นเงินปันผลให้สมาชิก 2,250 บาท โดยสมาชิกที่ทอดผ้าได้รับเงินปันผลเท่ากันทุกคน กลุ่มฯ มีเงินสำรองจ่ายคงเหลือรวมค่าวัตถุดิบหักคืน 9,388 บาท ส่วนกิจกรรมให้กู้ยืมเงิน กลุ่มฯ ได้เงินต้นและดอกเบี้ยรวม 47,740 บาท และมีเงินกู้ยืมค้างยกไปปี พ.ศ. 2544 จำนวน 23,117 บาท จ่ายค่าตอบแทนคณะกรรมการบริหาร 2,200 บาท จ่ายค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ 440 บาท กลุ่มฯ มีเงินคงเหลือทั้งสิ้น 82,210 บาท ในปี พ.ศ. 2544 กลุ่มฯ ไม่มีการผลิตผลิตภัณฑ์ แต่ยังคงมีกิจกรรมให้กู้ยืมเงิน ซึ่งกลุ่มฯ ให้เงินกู้สมาชิก 48,500 บาท คงเหลือ 33,710 บาท และเงินกู้ยืมค้างยกมา 23,117 บาท กลุ่มฯ ได้เงินต้นและดอกเบี้ยรวม 92,050 บาท จ่ายค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ 2,500 บาท กลุ่มฯ มีเงินคงเหลือทั้งสิ้น 89,550 บาท ในปี พ.ศ. 2545 การดำเนินงานของกลุ่มฯ ยังไม่สิ้นสุด จึงยังไม่สามารถสรุปผลการดำเนินงานได้ แต่ในปีนั้นกลุ่มฯ ให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิกเป็นจำนวนเงิน 79,456 บาท และหักเงินสำรองจ่ายค่าวัตถุดิบและค่าใช้จ่ายทั่วไปไว้ 10,094 บาท

จากผลการดำเนินงานของกลุ่มฯ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่ากลุ่มฯ มีเงินทุนในการดำเนินงานอย่างพอเพียง ไม่ประสบปัญหาด้านเงินทุน ทั้งนี้เพราะกลุ่มฯ ทำการผลิตในปริมาณน้อย ทำให้ใช้เงินลงทุนเพียงเล็กน้อย นอกจากนั้นกลุ่มฯ ยังได้รับเงินจากดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้นทุกปีด้วย

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

สมาชิกกลุ่มฯ มีฝีมือในการผลิตผ้าทอมือ แต่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับตลาดขาย และรูปแบบของผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้เพราะสมาชิกเป็นผู้อพยพจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและความนิยมของคนในภาคเหนือ ดังนั้นกลุ่มฯ จึงจำเป็นต้องพัฒนาเทคนิคการทอ ศึกษาตลาดขายและรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ให้สอดคล้องกับกลุ่มฯ ลูกค้านำมาขาย และกลุ่มฯ ยังมีผู้ชำนาญในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและผ้าซิด ซึ่งอาจเป็นผลิตภัณฑ์กลุ่มฯ จะทำการผลิตได้ในอนาคต นอกจากนั้นกลุ่มฯ ยังมีเงินทุนเพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณการผลิตได้หากมีลูกค้าเพิ่มมากขึ้น

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

การคัดเลือกคณะกรรมการกลุ่มฯ ควรนำคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งมาพิจารณาในการคัดเลือกด้วย

8.3.2 การผลิต

- ควรปรับปรุงเครื่องมือ และอุปกรณ์การผลิตของกลุ่มฯ ให้ถูกหลักสรีรศาสตร์
- กลุ่มฯ ควรจะได้รับการอบรมเทคนิคในการทอผ้า ควรรู้เกี่ยวกับตลาดขาย และรูปแบบ และเทคนิคการย้อมสี โดยหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้กลุ่มฯ สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากยิ่งขึ้น

- กลุ่มฯ ควรจัดให้มีการศึกษาดูงาน กลุ่มฯ อื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จ

8.3.3 การตลาด

- กลุ่มฯ ควรมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ให้มีรูปแบบที่ดึงดูดใจลูกค้าและเหมาะสมกับการทำตลาดมากขึ้น

- กลุ่มฯ ควรมีการหาตลาดรองรับสินค้าเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะสามารถเพิ่มปริมาณการผลิตได้
- กลุ่มฯ ควรมีการประชาสัมพันธ์ ให้ลูกค้ารู้จักมากขึ้น
- หน่วยงานของรัฐควรเข้ามาให้ความช่วยเหลือในด้าน การประชาสัมพันธ์และการหาตลาดให้แก่อีกกลุ่มฯ

8.3.4 การเงิน

- การทำบัญชีของกลุ่มฯ ควรปรับปรุงให้มีการแยกส่วนกันอย่างชัดเจน ไม่ควรทำการจดบันทึกปะปนกัน

- หน่วยงานของรัฐควรเข้ามาช่วยเหลือให้การอบรมความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีแก่อีกกลุ่มฯ

เอกสารอ้างอิง

- กมลลา กองสุข. **ผ้าจก กลุ่มลาวคั่งบ้านกุดจอก ชัยนาท** – บ้านทับผึ้งน้อย สุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2536.
- กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย. **รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์ผ้าฝ้ายทอมือเพื่อ**
- การตลาด.** กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2535.
- คณะกรรมการการวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์พื้นบ้านไทยให้ได้เปรียบในเชิงแข่งขัน กรณีผ้าทอพื้นเมืองและอาหารแปรรูปพื้นบ้าน. สภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ณ ห้องประชุมคณะกรรมการการ หมายเลข 213-216 ชั้น 2 อาคารรัฐสภา 2, 19 พฤศจิกายน 2542.
- สุวรรณวรรณ สุวรรณรงค์. การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจการส่งออกผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.
- ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล และแพทรีเซีย ชีสแมน แนนหนาว. “นิทรรศการผ้าเอเซีย : มรดกร่วมทางวัฒนธรรม”.
- ผ้าเอเซีย : มรดกร่วมทางวัฒนธรรม (Textiles of Asia: A common Heritage).** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.
- ธนาคารเอเซีย จำกัด. **มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออกจำกัด, 2535.
- ปริมรัตน์ แชนเพ้ง. **รายงานการศึกษาร่องทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย.** สำนักงานพัฒนาอุตสาหกรรม ในครอบครัวและหัตถกรรม. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2542.
- แพทรีเซีย ชีสแมน แนนหนาว และวีกี พานิชพันธ์. “สายใยแห่งวัฒนธรรมไทยในศิลปะบนผืนผ้า”. **ผ้าเอเซีย : มรดกร่วมทางวัฒนธรรม (Textiles of Asia: A common Heritage).** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.
- ไพศาล คงคาอุยฉาย, อรุณศิริ ชิตวางกูร และเจเลียง หมัดอ้อ. รายงานโครงการวิจัย: การพัฒนาเทคนิคการย้อมไหมด้วยสีธรรมชาติจากควาแก้วและคั่ง. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มิถุนายน 2543.
- “ไม้แกะสลัก จากงานอนุรักษ์สู่ธุรกิจสากล”. **ไทยด้านนา.** 20-26 ก.ค., 2541: 13-14.
- ยุพินศรี สายทอง. **งานทอ.** กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, 2528.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. **ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน.** กรุงเทพฯ : ปาณยา, 2527.
- ต้นศันย์ คำบุญชู. การย้อมสีเส้นด้ายฝ้ายด้วยสีธรรมชาติจากแก่นขนุนและเปลือกมะพร้าวโดยใช้สารช่วยติด. รายงานปัญหาพิเศษ วิทยาศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาเคมีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.
- ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1. **ข้อมูลรายชื่อผู้ผลิตสินค้าหัตถกรรม.** เชียงใหม่: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2542. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)

สถาบันวิจัยหม่อนไหม. **เครื่องสาวไหมอุบลราชธานี 50**. จุฬาลงคร. กรมวิชาการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2543.

สถาบันวิจัยหม่อนไหม. **ไหมไทยลูกผสมสกุลนคร**. จุฬาลงคร. กรมวิชาการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2543.

สมเด็จพระเทพฯ. “เครื่องแม่แกะสลักในภาคเหนือ”. **สรรพช่าง: ภูมิปัญญาท้องถิ่นเชียงใหม่**. เชียงใหม่: ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่และศูนย์วัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่, 2539.

สายสุณีย์สิงห์ทัศน. “เส้นทางไหมไทย”. **อนุสาร อสท.** 36, 1 (สิงหาคม 2538), 20-21.

สุวดี ธนประสิทธิ์พัฒนา. “การแต่งกายสตรีกับเหตุการณ์ในสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์”. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเนื่องในมหามงคลสมัยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระเจริญพระชนมายุ ครบ 5 รอบ เรือง ทัตถกรรมกับวิถีชีวิตไทย. สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 16-17 พฤศจิกายน 2535 ณ ห้องประชุมสตารินเทค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนทร นวเศรษฐวิสูตร. “ผ้าไหมในแนวสากล”. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการหม่อนไหม ประจำปี 2544.

26-28 มีนาคม 2544 ณ โรงแรมธาวาลีย์ เพชรบุรี.

อนันต์เสวก แห่งวังเจริญ. **คู่มือย้อมสีธรรมชาติ ฉบับชาวบ้าน สีเขียว สีนํ้าตาล และสีดำ เล่ม 1**.

เชียงใหม่: หน่วยพิมพ์เอกสารวิชาการ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

ภาคผนวก ก
รูปภาพ

รูปที่ ก.1 นางไคร วงศ์มาตร ประธานกลุ่มฯ

รูปที่ ก.2 ฝ้ายไทเร/ด้ายน้ำหนึ่ง

รูปที่ ก.3 ฝ้ายไทเร/ด้ายน้ำสอง

รูปที่ ก.4 กวัก หรือ อัก

รูปที่ ก.5 ท่อ PVC

รูปที่ ก.6 กีทอผ้าทากลุ่มฯ ใช้ในการผลิต

รูปที่ ก.7 ร้านค้าที่รับจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของ
กลุ่มฯ (ร้านที่ 1)

รูปที่ ก.8 ร้านค้าที่รับจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของ
กลุ่มฯ (ร้านที่ 2)

รูปที่ ก.9 ผ้าขาวม้า

รูปที่ ก.10 ผ้าขาวม้า

รูปที่ ก.11 ผ้าขาวม้า

รูปที่ ก.12 ผ้าขาวม้า

รูปที่ ก.13 ผ้าถุง (ลายตาราง)

ภาคผนวก ข การคำนวณต้นทุน

ข.1 ต้นทุนการผลิต

ข.1.1 ปัจจัยการผลิต

ข.1.1.1 วัตถุดิบหลัก

วัตถุดิบหลักในการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ มีเพียง ฝ้ายไทย เหนือ ซึ่งฝ้ายไทยที่กลุ่มฯ ใช้แบ่งเป็น ด้ายนำเข้า และด้ายในท้องถิ่น มีการใช้งานต่างกันขึ้นอยู่กับชนิดของผลิตภัณฑ์ แต่ฝ้ายเส้นยืนและฝ้ายเส้นพุ่งของแต่ละผลิตภัณฑ์จะต้องเป็นฝ้ายชนิดเดียวกัน โดยด้ายทั้งสองชนิดมีราคาเท่ากัน คือ กิโลกรัมละ 230 บาท (ลูกริม 4 กิโลกรัม 920 บาท) แต่ด้ายนำเข้าหนึ่งจะมีเส้นบางกว่าด้ายในท้องถิ่น ทำให้ด้ายในปริมาณเท่ากันด้ายนำเข้าจะมีความยาวมากกว่าด้ายในท้องถิ่น ปริมาณการใช้ฝ้ายไทยของผลิตภัณฑ์แยกเป็นปริมาณฝ้ายเส้นยืน และปริมาณฝ้ายเส้นพุ่ง แสดงดังตารางที่ ข.1 และ ข.2

ข.1.2 ต้นทุนค่าแรงงาน

แรงงานในการผลิตของกลุ่มฯ มาจากสมาชิกกลุ่มฯ ทั้งหมด โดยเป็นต้นทุนค่าแรงงานรวมของกระบวนการผลิต คือ การปั่นด้าย การขึ้นเครื่อง การเก็บชา การสีปเคหรือ และการทอผ้า ต้นทุนค่าแรงงานแยกเป็นรายผลิตภัณฑ์ แสดงดังตารางที่ ข.3

ข.1.3 ค่าเสื่อมราคา

การคำนวณค่าเสื่อมราคาของเครื่องมือ และอุปกรณ์การผลิต สามารถจำแนกได้เป็น 4 กลุ่ม ตามขนาดของพื้นที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ พื้ม 16 หนบ พื้ม 17 หนบ พื้ม 22 หนบ และ พื้ม 30 หนบ รายละเอียดของค่าเสื่อมราคา ในปี พ.ศ.2543 และรายละเอียดของค่าเสื่อมราคา ในปี พ.ศ.2545 แสดงดังตารางที่ ข.4

ข.2 ต้นทุนการตลาด

ต้นทุนการตลาดของกลุ่มฯ เกิดจากค่าเสื่อมราคาของตู้แสดงผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ โดยคำนวณได้จาก ธุรูราคา 650 บาท มีอายุการใช้งาน 10 ปี ต้นทุนการตลาดของกลุ่มฯ แสดงดังตารางที่ ข.5

ข.3 ต้นทุนการบริหารจัดการ

ข.3.1 ค่าตอบแทนคณะกรรมการบริหาร

กลุ่มฯ มีการจ่ายค่าตอบแทนให้กับคณะกรรมการ เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานในแต่ละปี โดยในปี พ.ศ. 2543 มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ 2,200 บาท ส่วนในปี พ.ศ.2545 ยังไม่มีการสรุปผลการดำเนินงาน

ข.3.2 ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการทั่วไป

ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ จะเป็นค่าใช้จ่ายทั่วไปของกลุ่มฯ โดยในปี พ.ศ.2543 มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น 235 บาท ส่วนในปี พ.ศ.2545 ยังไม่มีการสรุปผลการดำเนินงานเช่นเดียวกับคำตอบแทนคณะกรรมการบริหาร

ต้นทุนการบริหารจัดการของกลุ่มฯ แต่คงตั้งตารางที่ ข.6

ตารางที่ ข.1 ต้นทุนวัตถุดิบ ฝ่ายเส้นยืน

ผลิตภัณฑ์	วัตถุดิบ	หน่วย	ราคา/หน่วย (บาท)	ปริมาณวัตถุดิบ ที่ใช้ในการผลิต /หน่วยผลิต	ต้นทุน/ชิ้น (บาท)
ผ้าขาวม้าชนิดที่ 1	ฝ้ายโทเร/ด้ายน้ำหนึ่ง	กิโลกรัม	230	0.14	32.2
ผ้าขาวม้าชนิดที่ 2	ฝ้ายโทเร/ด้ายน้ำสอง	กิโลกรัม	230	0.12	27.6
ผ้าขาวม้าชนิดที่ 3	ฝ้ายโทเร/ด้ายน้ำสอง	กิโลกรัม	230	0.15	34.5
ผ้าถุงชนิดที่ 1	ฝ้ายโทเร/ด้ายน้ำหนึ่ง	กิโลกรัม	230	0.16	36.8
ผ้าถุงชนิดที่ 2	ฝ้ายโทเร/ด้ายน้ำหนึ่ง	กิโลกรัม	230	0.2	46

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.2 ต้นทุนวัตถุดิบ ฝ่ายเส้นพุ่ง

ผลิตภัณฑ์	วัตถุดิบ	หน่วย	ราคา/หน่วย (บาท)	ปริมาณวัตถุดิบ ที่ใช้ในการผลิต /หน่วยผลิต	ต้นทุน/ชิ้น (บาท)
ผ้าขาวม้าชนิดที่ 1	ฝ้ายโทเร/ด้ายน้ำหนึ่ง	กิโลกรัม	230	0.16	36.8
ผ้าขาวม้าชนิดที่ 2	ฝ้ายโทเร/ด้ายน้ำสอง	กิโลกรัม	230	0.12	27.6
ผ้าขาวม้าชนิดที่ 3	ฝ้ายโทเร/ด้ายน้ำสอง	กิโลกรัม	230	0.12	27.6
ผ้าถุงชนิดที่ 1	ฝ้ายโทเร/ด้ายน้ำหนึ่ง	กิโลกรัม	230	0.2	46
ผ้าถุงชนิดที่ 2	ฝ้ายโทเร/ด้ายน้ำหนึ่ง	กิโลกรัม	230	0.2	46

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ๗.3 ค่าแรงงานในการผลิตรวม

ผลิตภัณฑ์	ค่าแรงงานในการผลิตรวม	
	ปี พ.ศ. 2543	ปี พ.ศ. 2545
ผู้ขวามัชนิดที่ 1	47.27	47.27
ผู้ขวามัชนิดที่ 2	37.82	37.82
ผู้ขวามัชนิดที่ 3	37.82	-
ผู้ถชนิดที่ 1	-	47.27
ผู้ถชนิดที่ 2	-	47.27

ที่มา : จากการศึกษาและภาคสนาม

ตารางที่ ข.4 ค่าเสื่อมราคา

เครื่องมือและอุปกรณ์	ค่าเสื่อมราคา ปี พ.ศ.2543			ค่าเสื่อมราคา ปี พ.ศ.2545			
	ผลิตภัณฑ์			ผลิตภัณฑ์			
	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 1	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 2	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 3	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 1	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 2	ผ้าถุง ชนิดที่ 1	ผ้าถุง ชนิดที่ 2
กีฬผ้า	10.5042	8.4034	8.4034	6.4433	5.1546	6.4433	6.4433
ฟิม สำหรับทอผ้า	14.9160	7.8058	8.3613	4.3340	4.6336	4.3340	20.3866
เผียน	1.8908	1.5126	1.5126	1.1598	0.9278	1.1598	1.1598
ก้วง	0.5042	0.4034	0.4034	0.3093	0.2474	0.3093	0.3093
หลอดพลาสติก PVC	0.8403	0.6723	0.6723	0.5155	0.4124	0.5155	0.5155
หลอดกระสวย	4.2017	3.3613	3.3613	2.5773	2.0619	2.5773	2.5773
เผียขอ	0.8403	0.6723	0.6723	0.5155	0.4124	0.5155	0.5155
ราวใส่หลอดพลาสติก PVC	0.4202	0.3361	0.3361	0.2577	0.2062	0.2577	0.2577
กระสวยทอผ้า	4.2017	3.3613	3.3613	2.5773	2.0619	2.5773	2.5773
ไม้ย่ำ	0.6303	0.5042	0.5042	0.3866	0.3093	0.3866	0.3866
เชือกไนลอน	9.4538	7.5630	7.5630	5.7990	4.6392	5.7990	5.7990
กรรไกร	1.2605	1.0084	1.0084	0.7732	0.6186	0.7732	0.7732
สายวัด	0.4202	0.3361	0.3361	0.2577	0.2062	0.2577	0.2577
รวม	50.0840	35.9402	36.4958	25.9061	21.8913	25.9061	41.9588

ที่มา : จากการสัมภาษณ์และการคำนวณ

ตารางที่ ข.5 ต้นทุนการตลาดของกลุ่มฯ

รายการ	ต้นทุนการตลาด ปี พ.ศ.2543			ต้นทุนการตลาด ปี พ.ศ.2545			
	ผลิตภัณฑ์			ผลิตภัณฑ์			
	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 1	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 2	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 3	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 1	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 2	ผ้าถุง ชนิดที่ 1	ผ้าถุง ชนิดที่ 2
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์	1.3655	1.0924	1.0924	0.8376	0.6701	0.8376	0.8376

ที่มา : จากการสัมภาษณ์และการคำนวณ

ตารางที่ ข.6 ต้นทุนการบริหารจัดการของกลุ่มฯ

รายการ	ต้นทุนการบริหารจัดการ ปี พ.ศ.2543			ต้นทุนการบริหารจัดการ ปี พ.ศ.2545			
	ผลิตภัณฑ์			ผลิตภัณฑ์			
	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 1	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 2	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 3	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 1	ผ้าขาวม้า ชนิดที่ 2	ผ้าถุง ชนิดที่ 1	ผ้าถุง ชนิดที่ 2
ค่าตอบแทนคณะกรรมการบริหาร	46.2185	36.9748	36.9748	15.4639	12.3711	15.4639	15.4639
ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการทั่วไป	4.9370	3.9496	3.9496	3.4794	2.7835	3.4794	3.4794

ที่มา : จากการสัมภาษณ์และการคำนวณ

ภาคผนวก ค
ต้นทุนและผลตอบแทน

ตารางที่ ค.1 ต้นทุนและผลตอบแทนในปี พ.ศ. 2543

รายการ	ผู้ขอม้าชนิดที่ 1						
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต				185.27	50.08	235.35	100.00
<u>ต้นทุนขั้นแปรร</u>				185.27	0.00	185.27	78.72
1. ปัจจัยการผลิต				138.00	0.00	138.00	58.64
- วัตถุดิบหลัก				138.00	0.00	138.00	58.64
2. แรงงาน				47.27	0.00	47.27	20.08
ค่าแรงงานในการผลิตรวม				47.27	0.00	47.27	20.08
3. อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
<u>ต้นทุนคงที่</u>				0.00	50.08	50.08	21.28
1. ค่าเสื่อมราคา				0.00	50.08	50.08	21.28
ที่ทอผ้า					10.5042	10.5042	4.46
พิมพ์ และขอบพิมพ์					14.9160	14.9160	6.34
แผ่น					1.8908	1.8908	0.80
กว้าง					0.5042	0.5042	0.21
หลอดพลาสติก PVC					0.8403	0.8403	0.36
หลอดกระสวย					4.2017	4.2017	1.79
เผื่อ					0.8403	0.8403	0.36
ราวไถ่หลอดพลาสติก PVC					0.4202	0.4202	0.18
กระสวยทอผ้า					4.2017	4.2017	1.79
ไม้ยี่					0.6303	0.6303	0.27
เชือกไนลอน					9.4538	9.4538	4.02
กรรไกร					1.2605	1.2605	0.54

รายการ	ฝ่ายงบฯชุดที่ 1						
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
ขายวัด					0.4202	0.4202	0.18
2. อื่น ๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อผืน (บาท)				185.27	50.08	235.35	100.00
ราคาผลผลิต (บาท/ผืน)	ผืน	1	100.00			100.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ผืน)						-85.27	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ผืน)						-85.27	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ผืน)						-135.35	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						-85.27	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						-85.27	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						-135.35	
(2) ต้นทุนการตลาด				0.00	1.37	1.37	
ค่าผู้เก็บของ				0.00	1.37	1.37	
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.00	1.37	1.37	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				185.27	51.45	236.72	
ส่วนต่างของราคาขาย						-136.72	
กับต้นทุนการผลิตและการตลาด							
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ				51.16	0.00	51.16	
ค่าตอบแทนคณะกรรมการบริหาร				46.22	0.00	46.22	
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร				4.94	0.00	4.94	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				51.16	0.00	51.16	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย (บาท) (3)+(4)				236.42	51.45	287.87	

รายการ	ผู้ควบคุมบัญชี 2						
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต				148.22	35.94	184.16	100.00
ต้นทุนขั้นแปลร				148.22	0.00	148.22	80.48
1. ปัจจัยการผลิต				110.40	0.00	110.40	59.95
- วัตถุดิบหลัก				110.40	0.00	110.40	59.95
ฝ่ายโทรฯด้วยน้ำสอง	กิโลกรัม	0.48	230.00	110.40	0.00	110.40	59.95
2. แรงงาน				37.82	0.00	37.82	20.53
ค่าแรงงานในการผลิตรวม				37.82	0.00	37.82	20.53
3. อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่				0.00	35.94	35.94	19.52
1. ค่าเสื่อมราคา				0.00	35.94	35.94	19.52
กัหอั่ว					8.4034	8.4034	4.56
พิมพ์ และขอพิมพ์					7.8058	7.8058	4.24
เยื่อ					1.5126	1.5126	0.82
กวาง					0.4034	0.4034	0.22
หลอดพลาสติก PVC					0.6723	0.6723	0.37
หลอดกระดาษ					3.3613	3.3613	1.83
เยื่อขอ					0.6723	0.6723	0.37
ราวใส่หลอดพลาสติก PVC					0.3361	0.3361	0.18
กระดาษขอผ้า					3.3613	3.3613	1.83
น้ำอั่ว					0.5042	0.5042	0.27
เชื้อกัเมล็ดอน					7.5630	7.5630	4.11
กรรไกร					1.0084	1.0084	0.55
สายวัด					0.3361	0.3361	0.18
2. อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อสิ้น (บาท)				148.22	35.94	184.16	100.00

รายการ	ฝ่ายงานบัญชีที่ 2					
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
						อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
ราคาผลผลิต (บาท/ผืน)	ผืน	1	80.00			80.00
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปร (บาท/ผืน)						-68.22
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ผืน)						-68.22
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ผืน)						-104.16
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย						-85.27
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						-85.27
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						-130.19
(2) ต้นทุนการตลาด				0.00	1.09	1.09
ค่าตัวเก็บของ				0.00	1.09	1.09
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.00	1.09	1.09
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				148.22	37.03	185.25
ส่วนต่างของราคาขาย กับต้นทุนการผลิตและการตลาด						-105.25
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ				40.92	0.00	40.92
ค่าตอบแทนคณะกรรมการบริหาร				36.97	0.00	36.97
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร				3.95	0.00	3.95
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				40.92	0.00	40.92
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย (บาท) (3)+(4)				189.14	37.03	226.17

รายการ	ฝ่ายงานบัญชี 3						
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต				162.02	36.50	198.51	100.00
ต้นทุนขั้นแปลร				162.02	0.00	162.02	81.62
1. ปัจจัยการผลิต				124.20	0.00	124.20	62.57
- วัตถุดิบหลัก				124.20	0.00	124.20	62.57
ฝ่ายโทรฯด้วยน้ำสรง	กิโลกรัม	0.54	230.00	124.20	0.00	124.20	62.57
2. แรงงาน				37.82	0.00	37.82	19.05
ค่าแรงงานในการผลิตรวม				37.82	0.00	37.82	19.05
3. อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่				0.00	36.50	36.50	18.38
1. ค่าเสื่อมราคา				0.00	36.50	36.50	18.38
กั๋ห่อผ้า					8.4034	8.4034	4.23
พิมพ์ และขอบพิมพ์					8.3613	8.3613	4.21
เย็บ					1.5126	1.5126	0.76
กว้าง					0.4034	0.4034	0.20
หลอดพลาสติก PVC					0.6723	0.6723	0.34
หลอดกระดาษ					3.3613	3.3613	1.69
เย็บขอ					0.6723	0.6723	0.34
ราวใส่หลอดพลาสติก PVC					0.3361	0.3361	0.17
กระดาษห่อผ้า					3.3613	3.3613	1.69
ไม้ผ่า					0.5042	0.5042	0.25
เชือกแกมลอน					7.5630	7.5630	3.81
กรรไกร					1.0084	1.0084	0.51
สายวัด					0.3361	0.3361	0.17
2. อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดสิ้น (บาท)				162.02	36.50	198.51	100.00

รายการ	ฝ่ายงานบัญชีที่ 3					
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์		
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
						อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
ราคาผลผลิต (บาท/ผืน)	ผืน	1	80.00			80.00
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปร (บาท/ผืน)						-82.02
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ผืน)						-82.02
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ผืน)						-118.51
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย						-102.52
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						-102.52
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						-148.14
(2) ต้นทุนการตลาด				0.00	1.09	1.09
ค่าตัวเก็บของ				0.00	1.09	1.09
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.00	1.09	1.09
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				162.02	37.59	199.60
ส่วนต่างของราคาขาย						
กับต้นทุนการผลิตและการตลาด						-119.60
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ				40.92	0.00	40.92
ค่าตอบแทนคณะกรรมการบริหาร				36.97	0.00	36.97
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร				3.95	0.00	3.95
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				40.92	0.00	40.92
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย (บาท) (3)+(4)				202.94	37.59	240.53

ที่มา : จากางารสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.2 ต้นทุนและผลตอบแทนในปี พ.ศ. 2545

รายการ	ฝ่ายพาณิชย์ที่ 1						
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
				เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	
(1) ต้นทุนการผลิต				185.27	25.91	211.18	100.00
ต้นทุนผันแปร				185.27	0.00	185.27	87.73
1. ปัจจัยการผลิต				138.00	0.00	138.00	65.35
- วัตถุดิบหลัก				138.00	0.00	138.00	65.35
ผู้ขายใหม่/ด้วยน้ำหนึ่ง	กิโลกรัม	0.6	230.00	138.00	0.00	138.00	65.35
2. แรงงาน				47.27	0.00	47.27	22.38
ค่าแรงงานในการผลิตรวม				47.27	0.00	47.27	22.38
3. อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่				0.00	25.91	25.91	12.27
1. ค่าเสื่อมราคา				0.00	25.91	25.91	12.27
ที่ทอผ้า					6.4433	6.4433	3.05
พิมพ์ และขอบพิมพ์					4.3340	4.3340	2.05
เย็บ					1.1598	1.1598	0.55
กว้าง					0.3093	0.3093	0.15
หลอดพลาสติก PVC					0.5155	0.5155	0.24
หลอดกระดาษ					2.5773	2.5773	1.22
เย็บขอ					0.5155	0.5155	0.24
ราวใส่หลอดพลาสติก PVC					0.2577	0.2577	0.12
กระสวยทอผ้า					2.5773	2.5773	1.22
ไม้ยาว					0.3866	0.3866	0.18
เชือกไนลอน					5.7990	5.7990	2.75
กรรไกร					0.7732	0.7732	0.37
สายวัด					0.2577	0.2577	0.12
2. อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดสิ้น (บาท)				185.27	25.91	211.18	100.00
ราคาผลผลิต (บาท/ผืน)	ผืน	1	100.00			100.00	
ผลตอบแทนสุทธิหรือต้นทุนผันแปร (บาท/ผืน)						-85.27	
ผลตอบแทนสุทธิหรือต้นทุนเงินสด (บาท/ผืน)						-85.27	

รายการ	ผู้ขอสินเชื่อที่ 1						
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ปี)						-11.18	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย						-85.27	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						-85.27	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						-111.18	
(2) ต้นทุนการตลาด				0.00	0.84	0.84	
ค่าคู่กับของ				0.00	0.84	0.84	
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.00	0.84	0.84	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				185.27	26.74	212.01	
ส่วนต่างของราคาขาย							
กับต้นทุนการผลิตและการตลาด						-112.01	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ				31.83	0.00	31.83	
ค่าตอบแทนคณะกรรมการบริหาร				28.35	0.00	28.35	
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร				3.48	0.00	3.48	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				31.83	0.00	31.83	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย (บาท) (3)+(4)				217.10	26.74	243.84	

รายการ	ผู้ขายมาชนิดที่ 2						
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต				148.22	21.89	170.11	100.00
ต้นทุนผันแปร				148.22	0.00	148.22	87.13
1. ปัจจัยการผลิต				110.40	0.00	110.40	64.90
- วัตถุดิบหลัก				110.40	0.00	110.40	64.90
ฝ่ายโทร/ด้วยน้ำสอง	กิโลกรัม	0.48	230.00	110.40	0.00	110.40	64.90
2. แรงงาน				37.82	0.00	37.82	22.23
ค่าแรงงานในการผลิตรวม				37.82	0.00	37.82	22.23
3. อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่				0.00	21.89	21.89	12.87
1. ค่าเสื่อมราคา				0.00	21.89	21.89	12.87
ที่ทอผ้า					5.1546	5.1546	3.03
พิมพ์ และขอบพิมพ์					4.6336	4.6336	2.72
เย็บ					0.9278	0.9278	0.55
กว้าง					0.2474	0.2474	0.15
หลอดพลาสติก PVC					0.4124	0.4124	0.24
หลอดกระดาษ					2.0619	2.0619	1.21
เย็บขอ					0.4124	0.4124	0.24
ราวใส่หลอดพลาสติก PVC					0.2062	0.2062	0.12
กระดาษทอผ้า					2.0619	2.0619	1.21
ไม้ยาว					0.3093	0.3093	0.18
เชือกไนลอน					4.6392	4.6392	2.73
กรรไกร					0.6186	0.6186	0.36
สายวัด					0.2062	0.2062	0.12
2. อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อผืน (บาท)				148.22	21.89	170.11	100.00
ราคาผลิต (บาท/ผืน)	ผืน	1	80.00			80.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ผืน)						-68.22	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ผืน)						-68.22	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ผืน)						-90.11	

ผู้ว่าฯ มัชฌิม ปีที่ 2							
รายการ	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็น	รวม	
				เงินสด	เงินสด	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย						-85.27	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						-85.27	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						-112.63	
(2) ต้นทุนการตลาด				0.00	0.67	0.67	
ค่าผู้เก็บของ				0.00	0.67	0.67	
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.00	0.67	0.67	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				148.22	22.56	170.78	
ส่วนต่างของราคาขาย							
กับต้นทุนการผลิตและการตลาด						-90.78	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ				25.46	0.00	25.46	
ค่าตอบแทนคณะกรรมการบริหาร				22.68	0.00	22.68	
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร				2.78	0.00	2.78	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				25.46	0.00	25.46	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย (บาท) (3)+(4)				173.68	22.56	196.24	

รายการ	ฝ่ายชนิดที่ 1						
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต				212.87	25.91	238.78	100.00
ต้นทุนผันแปร				212.87	0.00	212.87	89.15
1. ปัจจัยการผลิต				165.60	0.00	165.60	69.35
- วัสดุดิบหลัก				165.60	0.00	165.60	69.35
ผู้ขายโทร/ด้วยน้ำหนึ่ง	กิโลกรัม	0.72	230.00	165.60	0.00	165.60	69.35
2. แรงงาน				47.27	0.00	47.27	19.80
ค่าแรงงานในการผลิตรวม				47.27	0.00	47.27	19.80
3. อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่				0.00	25.91	25.91	10.85
1. ค่าเสื่อมราคา				0.00	25.91	25.91	10.85
ที่ทอผ้า					6.4433	6.4433	2.70
พิมพ์ และขอบพิมพ์					4.3340	4.3340	1.82
แผ่น					1.1598	1.1598	0.49
กว้าง					0.3093	0.3093	0.13
หลอดพลาสติก PVC					0.5155	0.5155	0.22
หลอดกระดาษ					2.5773	2.5773	1.08
แผ่นขอ					0.5155	0.5155	0.22
ราวใส่หลอดพลาสติก PVC					0.2577	0.2577	0.11
กระดาษทอผ้า					2.5773	2.5773	1.08
ไม้ยาว					0.3866	0.3866	0.16
เชือกไนลอน					5.7990	5.7990	2.43
กรรไกร					0.7732	0.7732	0.32
สายวัด					0.2577	0.2577	0.11
2. อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดสิ้น (บาท)				212.87	25.91	238.78	100.00
ราคาผลผลิต (บาท/ผืน)	ผืน	1	100.00			100.00	
ผลตอบแทนสุทธิหรือต้นทุนผันแปร (บาท/ผืน)						-112.87	
ผลตอบแทนสุทธิหรือต้นทุนเงินสด (บาท/ผืน)						-112.87	
ผลตอบแทนสุทธิหรือต้นทุนเงินสด (บาท/ผืน)						-112.87	

รายการ	ฝ่ายชนิดที่ 1						
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ผืน)						-138.78	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย						-112.87	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						-112.87	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						-138.78	
(2) ต้นทุนการตลาด				0.00	0.84	0.84	
ค่าคู่กับของ				0.00	0.84	0.84	
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.00	0.84	0.84	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				212.87	26.74	239.61	
ส่วนต่างของราคาขาย							
กับต้นทุนการผลิตและการตลาด						-139.61	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ				31.83	0.00	31.83	
ค่าตอบแทนคณะกรรมการบริหาร				28.35	0.00	28.35	
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร				3.48	0.00	3.48	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				31.83	0.00	31.83	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย (บาท) (3)+(4)				244.70	26.74	271.44	

รายการ	ฝ่ายชนิดที่ 2						
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต				231.27	41.96	273.23	100.00
ต้นทุนผันแปร				231.27	0.00	231.27	84.64
1. ปัจจัยการผลิต				184.00	0.00	184.00	67.34
- วัสดุดิบหลัก				184.00	0.00	184.00	67.34
ฝ่ายโทร/ด้วยน้ำหนึ่ง	กิโลกรัม	0.8	230.00	184.00	0.00	184.00	67.34
2. แรงงาน				47.27	0.00	47.27	17.30
ค่าแรงงานในการผลิตรวม				47.27	0.00	47.27	17.30
3. อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่				0.00	41.96	41.96	15.36
1. ค่าเสื่อมราคา				0.00	41.96	41.96	15.36
ที่ทอผ้า					6.4433	6.4433	2.36
พิมพ์ และขอบพิมพ์					20.3866	20.3866	7.46
เย็บ					1.1598	1.1598	0.42
กว้าง					0.3093	0.3093	0.11
หลอดพลาสติก PVC					0.5155	0.5155	0.19
หลอดกระดาษ					2.5773	2.5773	0.94
เย็บขอ					0.5155	0.5155	0.19
ราวใส่หลอดพลาสติก PVC					0.2577	0.2577	0.09
กระดาษทอผ้า					2.5773	2.5773	0.94
ไม้ยาว					0.3866	0.3866	0.14
เชือกไนลอน					5.7990	5.7990	2.12
กรรไกร					0.7732	0.7732	0.28
สายวัด					0.2577	0.2577	0.09
2. อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนคงที่อื่นๆ				0.00	0.00	0.00	0.00
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดสิ้น (บาท)				231.27	41.96	273.23	100.00
ราคาผลผลิต (บาท/ผืน)	ผืน	1	100.00			100.00	
ผลตอบแทนสุทธิหรือต้นทุนผันแปร (บาท/ผืน)						-131.27	
ผลตอบแทนสุทธิหรือต้นทุนเงินสด (บาท/ผืน)						-131.27	
ผลตอบแทนสุทธิหรือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ผืน)						-173.23	

รายการ	ฝ่ายบัญชีที่ 2						
	หน่วย	ปริมาณ	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนแปรต่อราคาขาย						-131.27	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						-131.27	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						-173.23	
(2) ต้นทุนการผลิต				0.00	0.84	0.84	
ค่าผู้เก็บของ				0.00	0.84	0.84	
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.00	0.84	0.84	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				231.27	42.80	274.07	
ส่วนต่างของราคาขาย						-174.07	
กับต้นทุนการผลิตและการตลาด							
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการ				31.83	0.00	31.83	
ค่าตอบแทนคณะกรรมการบริหาร				28.35	0.00	28.35	
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร				3.48	0.00	3.48	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				31.83	0.00	31.83	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย (บาท) (3)+(4)				263.10	42.80	305.90	

ที่มา : จากการจัดวางและการคำนวณ